

KÉZIKÖNYV A BIODIVERZITÁS-BARÁT VÁLLALKOZÁSOK FEJLESZTÉSÉHEZ

A jelen kiadványban közölt információk és álláspontok a szerzőké, illetve az ECO KARST projekté és nem szükségszerűen tükrözik az Európai Unió, illetve a Duna Transznacionális Program hivatalos álláspontját. Az alábbi információ használatának bármilyen következményéért sem az Európai Unió, sem a Duna Transznacionális Program intézményei és szervezetei vagy bármilyen az ő nevükben fellépő személy nem tekinthető felelősnek.

A projekt társfinanszírozói az Európai Unió Alapjai (ERDF és IPA).
www.interreg-danube.eu/approved-projects/eco-karst

IMPRESSZUM

Kiadó:

A Global Nature Fund (Globális Természetvédelmi Alap) az ECO KARST projekt: „Ökoszisztéma szolgáltatások a védett karsztos területeken” keretében. Megvalósítva az Interreg Danube Transznacionális programon keresztül, az Európai Unió társfinanszírozásával. (ERDF és IPA).

Global Nature Fund (GNF)

International Foundation for Environment and Nature (Nemzetközi Környezetvédelmi és Természeti Alapítvány)
Fritz-Reichle-Ring 4
78315 Radolfzell, Germany
Website: www.globalnature.org

Felelős kiadó: Udo Gattenlöhner (GNF)

Szerzők: Ronja Volles, Laura Maeso Velasco, Andrea Peiffer, Udo Gattenlöhner (a Globális Természetvédelmi Alap munkatársai)

Fordítás: Oxford International Nyelviskola Kft.

Grafikai tervezés és megjelenítés: eichen | artig, Anja Eichen, Bonn
Nyomtatás: Garamond 91 Kft., Eger

Elő borító: (felülről lefelé és balról jobbra haladva): Bükki Nemzeti Park, Apuseni Natúrpark, F. Sieghartsleitner, CENER21, Global Nature Fund, Global Nature Fund, Global Nature Fund, Global Nature Fund, Apuseni Natúrpark
Hátsó borító: (balról jobbra haladva): Bükki Nemzeti Park, Pixabay, Global Nature Fund

Kiadó: Global Nature Fund, 2019. május

Javasolt idézhetőség: Volles R., Maeso Velasco L., Peiffer A., Gattenlöhner U., 2019: Kézikönyv
A biodiverzitás-barát vállalkozások fejlesztéséhez. Interreg Danube Transnational Programme, ECO KARST projekt

TARTALOMJEGYZÉK

1	Bevezetés.....	2
1.1	Mit tekintünk biodiverzitást támogató, vagy biodiverzitás-barát vállalkozásnak?	2
1.2	A projekt célja és célcsoportjai	3
1.3	Az ECO KARST projekt és tanulságai.....	3
2	Hogyan lehet egy vállalkozás biodiverzitás-barát?	5
2.1	Üzleti terv összeállítása	6
2.2	Kezdőtőke megszerzése.....	9
3	Irányelvek biodiverzitást támogató vállalkozások számára	11
3.1	Kereszt-szektoriális biodiverzitást támogató vállalkozásindító ötletek.....	11
3.1.1	Regionális védjegy/címke.....	11
3.1.2	Termelői szövetkezetek.....	16
3.2	Szektor alapú biodiverzitást támogató vállalkozásindító ötletek.....	20
3.2.1	Erdőtulajdonos termelői szövetkezet.....	22
3.2.2	Fafeldolgozó / ácsvállalkozások	24
3.2.3	Nem fakitermelésből származó erdei melléktermékek.....	26
3.2.4	Mezőgazdasági termelő.....	28
3.2.5	Állattenyésztés.....	30
3.2.6	Legelőgazdálkodás	32
3.2.7	Gyümölcsstermesztés és -feldolgozás	34
3.2.8	Szőlőtermesztés.....	36
3.2.9	Méhészet.....	38
3.2.10	Éttermek és kávézók.....	40
3.2.11	Szállás	42
3.2.12	Kemping létesítmények	44
3.2.13	Mintagazdaság.....	46
3.2.14	Különleges túrákra szakosodott túravezető.....	48
3.2.15	Speciális tanfolyamok, képzések.....	50
3.2.16	Tanácsadó cég.....	52
3.2.17	Helyi termékekkel való kereskedés	53
3.2.18	Helyi termékeket értékesítő üzlet	54
4	A természetvédelmi területek igazgatóságának szerepe a biodiverzitás-barát vállalkozások fejlesztésében	55

A Blahbergalm, a Kalkalpen Nemzeti Parkban kiváló legelőt biztosít a szarvasmarháknak

A Banjska Stena kiemelt turisztikai kilátópont a Tara Nemzeti Parkban

1 BEVEZETÉS

1.1 Mit tekintünk biodiverzitást támogató, vagy biodiverzitás-barát vállalkozásnak?

A biodiverzitás-barát vállalkozás olyan gazdasági szereplő, amely profittermelés mellett elősegíti a biodiverzitást. Ez a társadalom számára rendkívül fontos, mivel egyének, közösségek és vállalkozások élvezhetik a természetes erőforrások és ökoszisztéma-szolgáltatások előnyeit. Nevezett ökoszisztéma-szolgáltatások jelentős hozzájárulást jelentenek az általános emberi jóléthez és termelékenységhez. A biodiverzitás, vagyis a fajok, gének, és ökoszisztémák változatossága hozzájárul, vagy elősegíti az ökoszisztéma-szolgáltatások biztosítását és a gazdasági célok megvalósítását. Mindezek egy jól működő gazdaság és megfelelő életkörülmények alapjait teremtik meg.

A gyors gazdasági fejlődés és népszámnövekedés együtt jár a természetes erőforrások fogyasztásának exponenciális növekedésével. Ezek a jelenségek, továbbá a légszennyezés, az ökoszisztémák túlzott kihasználása, illetve a klímaváltozás eddig soha nem tapasztalt módon csökkentette a biodiverzitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Biodiverzitás-barát vállalkozások megpróbálnak ebből az ördögi körből kitörni azáltal, hogy segítik a hosszú távú gazdasági fejlődést miközben megőrzik a biodiverzitást, avagy a természeti erőforrások változatosságát.

Biodiverzitás-barát vállalkozások több formában jelenhetnek meg, egyéni vállalkozók, családi vállalkozások vagy akár nagyobb cégek több alkalmazottal. Ilyen vállalkozás ugyanakkor

lehet egy már létező cég is, amely meghonosítja a biodiverzitás-barát gyakorlatot. Egy másik lehetőség olyan vállalkozás, amelynek kezdő üzleti terve is környezetvédelmi irányelveket tartalmaz. A gazdasági tevékenységek kapcsolódhatnak mindhárom nemzetgazdasági szektorhoz. Elsődlegesen megjelenhetnek a termelő szektorban a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat terén, a másodlagos szektorban, amely az elsődleges szektor termékeit dolgozza fel mind nagy- és kiskereskedelmi módon, majd pedig a harmadik szektorban beleértve az idegenforgalmat, öko-menedzsmentet, a szakértői tevékenységet vagy szállásadást. Területfejlesztés esetén a helyi hozzáadott érték növelése is kulcsfontosságú. Erre példa a farmerek vagy gazdálkodók, mint a helyi éttermek beszállítói, amelyek együttműködnek a helyi idegenforgalmi ügynökségekkel és szervezetekkel.

Egészen mostanáig a biodiverzitás-barát vállalkozás nem lett tudományos szinten meghatározva. Ugyanakkor egy biodiverzitás-barát cég vagy vállalkozás nem határozható meg az általa teljesített kritériumok alapján. Ez inkább abban érhető tetten, hogy az adott vállalkozás folyamatosan csökkenti az általa generált negatív hatásokat és erősíti a biodiverzitást elősegítő tevékenységét. Ezért tanácsos egy vállalkozás tulajdonosának már a kezdettől olyan tevékenységeket megvalósítani, amelyek mind közvetlenül és közvetve pozitívan hatnak a biológiai sokféleségre, illetve folyamatosan fejleszteni, vagy bővíteni azokat. (A 3.2-es pontban további javaslatok találhatók.) A kedvező környezeti hatások mellett fontos, hogy ezek a vállalkozások gazdasági és társadalmi szempontból is pozitív hatást érjenek el.

A Notranjska Regionális Parkban található Križna Jama a világ egyik legszebb vizes barlangja.

Regős József ötvözi a kézművességet a környezeti neveléssel a Bükk Nemzeti Parkban.

1.2 A projekt célja és célcsoportjai

Ez a kiadvány bemutatja, hogyan kapcsolja össze a biodiverzitás-barát vállalkozás a természetvédelmet a helyi gazdaságfejlesztési szükségletekkel. A jelen kézikönyvben áttekintjük a vállalkozásalapítás lépéseit és azokat a cégeket vagy vállalkozásokat, amelyek lehetőséget biztosítanak egy adott cég biodiverzitás-baráttá válására. Ugyancsak áttekintjük azokat a szempontokat, amelyek alapján egy vállalkozást biodiverzitás-barátnak tekinthetünk miközben üzleti sikereket ér el. Végül bemutatjuk a legismertebb nemzetközi jó gyakorlatokat is.

A kézikönyvet haszonnal forgathatják a jelen és jövő vállalkozói, illetve a természetvédelmi hatóságok munkatársai mivel ezek fontos szerepet játszanak a vállalkozások létrejöttében és támogatásában. A támogatási lehetőségek közé sorolható a pénzbeli támogatás, regionális ismertség biztosítása, termelőtársaságok létrehozása. A támogatók között megtalálhatók a kereskedelmi kamarák és más érdekelt felek.

A kézikönyv elsősorban az ECO KARST projekt mintaterületein belüli biodiverzitás-barát vállalkozás-alapítást segíti elő (ld. alább). Ugyanakkor, a projekt partnerek felismerték, hogy több természetvédelmi és vidéki terület hasonló kihívásokkal néz szembe, mint a projekttel lefedett Duna-régió, ezért a jelen kézikönyvben közölt vállalkozásfejlesztési javaslatok, ajánlások alkalmazhatók minden természetvédelmi területen. A kézikönyvben közölt információk tartalmazzák a védett területek szervezeteivel, illetve más, az ECO KARST projektben érdekelt felekkel való együttműködés tapasztalatait is.

Kézikönyv a biodiverzitás-barát vállalkozásfejlesztéshez

1.3 Az ECO KARST projekt és tanulságai

Folyamat

Ez a kiadvány az ECO KARST projekt keretében elkészített háttéranyag. A projekt fő célja a dunai és dinári régió karszt ökoszisztémáinak védelme, megőrzése, és fenntartható fejlődésének biztosítása, az ökoszisztéma-szolgáltatások iránti tudatosság erősítése, valamint a biodiverzitás-barát vállalkozások iránt elkötelezett vállalkozók számának növelése által. A projekt hét ország különböző, de hasonló kihívásokkal küzdő karsztos régiójára irányul.

Első lépésként a projekt mintaterületein már meglévő vállalkozási szféra és a lehetséges vállalkozások felkutatása történt meg. A széles spektrumú kutatás magában foglalta a helyi és nemzetközi zöldvállalkozásokkal kapcsolatos jó gyakorlatokat. A sikeres lehetséges tényezőit, illetve a biodiverzitással kapcsolatos pozitív hatásokat interjúk segítségével mértük fel. A projekt második lépéseként a védett területek munkatársait bevonva, a Világ Természetvédelmi Alap áttekintette és elemezte az adott projekt régió fejlesztési lehetőségeit. A helyi érdekelt műhelymunka keretében vitatták meg az eredményeket és járultak hozzá az átfogó elemzési munkálatokhoz, amelyek során biodiverzitás-barát vállalkozások létrehozási lehetőségeket azonosítottak. A projektpartnerek a helyi érdekelt felek számára zöld vállalkozásfejlesztési képzést is szerveztek a projekt mindegyik teszt területén. A képzés két fő területet érintett, egyrészt üzleti terv készítését segítő ismereteket, másrészt a vállalkozásfejlesztés gyakorlati szempontjait is számba vettük. Az azonosított vagy feltárt hiányosságok és lehetőségek alapján egy akció terv kidolgozására is sor került.

Tanulságok

Az ECO KARST mintaterületek jogi és szabályozási hátterének nagymértékű változatossága ellenére az adott természetvédelmi státusz, a területek nagysága, településszerkezet, gazdasági helyzet alapján számos közös kihívással néznek szembe. A fő kihívások feltárása után a biodiverzitás-barát vállalkozás mint potenciális megoldás jelentkezett.

A projekt által megcélzott területek legfőbb kihívásai a fiatal generációk elvándorlása a városokba, a lakosság elöregedése, az alacsony népsűrűség, az iskolázottság alacsony foka, és a környezettudatos gondolkodás fejletlenségei voltak. A felsorolt problémák egyik megoldása lehet a régió gazdaságának fejlesztése a helyi értékek erősítése által. További lehetőségek között megemlítendő a termelők, feldolgozók és szolgáltatók **együttműködése**. Ez rendkívül fontos, mert nemcsak az értékláncon belüli, hanem több értéklánc közötti együttműködést jelzi, továbbá **helyi értékek létrehozásához** is vezet a nemzeti és nemzetközi import-export tevékenységek vonatkozásában. Egyúttal a helyi szintű együttműködés hozzájárul a szállítási útvonalak hosszúságának csökkentéséhez, ezáltal költségmegtakarításhoz vezet, valamint csökkenti a környezeti terhelést is. A **termelési szövetkezetek** vagy társaságok létrehozása hozzájárulhat a sikeres együttműködéshez. Ez a lehetőség az ECO KARST projekt minden területén elérhető volt. A termelési szövetkezetek további előnyeit a 3.1-es Termelési szövetkezetek pont alatt tárgyaljuk. A régió gazdasági erősödése elősegíti az oktatási lehetőségek fejlődését és hosszú távú növekedéshez vezet.

A helyi termékek népszerűsítésének egyik módja a **regionális védjegyek (márkák)** létrehozása, vagy pedig tanúsítványi, illetve ellenőrző rendszerek kialakítása. Ezek a márkák nemcsak

a vevők bizalmát keltik fel, hanem tudatosítják a helyi termékek előnyeit. Ajánlatos ilyen termékmárkákat a helyi természetvédelmi szervezetekkel és a kereskedelmi kamarákkal együttműködve kidolgozni. A 3.1-es rész további információval szolgál a regionális márkákról. Az első és legfontosabb, hogy a régió termékei és azokat árusító üzletek nagyobb mértékben tudnak hozzájárulni a regionális identitás kialakításához a helyi lakosságban és növelik annak az esélyét, hogy a helyiek a településeikön maradnak. Továbbá a **helyi védett területekről származó termékeket árusító üzlet** (ld. 3.2 Helyi termékeket árusító üzlet) több értékláncot kapcsol össze és nagyobb lehetőségeket jelent magasabb vásárlóerővel rendelkező vendégek vagy látogatók elérésére és ezáltal a helyi gazdasági szféra is fejleszthető. Egyúttal a helyi vagy regionális alapú termékmárkák erősítik a helyi vagy regionális identitást és hozzájárulhatnak az elvándorlás csökkentéséhez.

Ugyanakkor, adminisztrációs akadályok pl. bonyolult regisztrációs folyamatok az újonnan alapított vállalkozások esetében, vagy az elérhető támogatások, állami segítséggel kapcsolatos információ hiánya több esetben is kihívást jelenthetnek. Megoldást jelenthet **szakértői cég alapítása**, amely segít a regisztrációban, illetve tanúsítványokkal kapcsolatos feladatok végrehajtásában. További információ a 3.2-es pont, Szakértői cég elnevezés alatt található.

Továbbá, bizonyos esetekben a meglévő infrastruktúra is problémát jelenthet. A gondok között említhető a nem megfelelő víztisztítás, hulladékkezelési problémák vagy a közlekedési hálózat nem kielégítő volta. Mivel ezek a hiányosságok nehezen orvosolhatók vállalkozásfejlesztéssel, a nemzeti parkok által kidolgozott akciótervek részei lehetnek.

© Global Nature Fund

2 HOGYAN LEHET EGY VÁLLALKOZÁS BIODIVERZITÁS-BARÁT?

A biodiverzitás-barát vállalkozások különleges tulajdonsága, hogy felismerik a természetvédelem jelentőségét és beépítik azt az üzleti modelljükbe. Egy sikeres biodiverzitás-barát vállalkozást különböző környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szempontok jellemeznek:

- ✓ A vállalkozás tudatában van az általa a természetre gyakorolt hatással és mindent megtesz azért, hogy csökkentse a negatív hatásokat. Az egyik lehetséges megoldás a hagyományos gyakorlathoz való visszatérés, aminek példái a 3.2-es pontban kerülnek bemutatásra.
- ✓ Továbbá a biodiverzitás-barát vállalkozás beépül a helyi társadalom és gazdaság szerkezetébe. Más cégekkel való együttműködés, illetve közös ajánlatok kidolgozása erősíti az adott vállalkozás helyhez kötődését. A helyi hálózatok fontos elemei ennek a rendszernek. A fenti célok megvalósításában a vállalkozás potenciális partnerei jó kiindulási pontok lehetnek. Ugyanakkor ide sorolhatók a helyi vállalkozások, a termékek potenciális vásárlói, a szakértő, a természetvédelmi szervek munkatársai, a kamarák, a helyi partnerekkel való együttműködés, ami regionális márkák létrehozásához, illetve termelői társaságok megalapításához vezet. (Ezekről további információ a 3.1-es pont alatt található).
- ✓ Kulcsfontosságú a meglévő jogi és szabályozási környezet ismerete. Ilyen információkat beszerezhetünk a fentebb említett szervezetektől és intézményektől.
- ✓ Ugyancsak fontos a vállalkozás regisztrálása, illetve hivatalos csatornákon való bejelentése. Ez az egyetlen útja az állami támogatáshoz jutáshoz, illetve más cégekkel való üzleti kapcsolatok kialakításához. A cég fi-

nanszírozási lehetőségei között megemlíthető az európai uniós finanszírozás is. (a 2.2 fejezetben további információ található erről.)

Egy biodiverzitás-barát vállalkozás létrehozása előtt fontos, hogy megválaszoljuk az alábbi kérdéseket.

- Mi a vállalkozás indító ötlete?
- Kik a leendő ügyfelek?
- Hogyan érhetjük el a vállalkozás ügyfeleit?
- Hogyan tudjuk az ötlet megvalósítását finanszírozni?
- Hogyan tud a vállalkozás hozzájárulni a biodiverzitás megőrzéséhez?

Kézikönyvünk segíteni fog e kérdések megválaszolásában. A következő fejezet megmutatja, hogyan dolgozzunk ki üzleti tervet. Az üzleti terv egy olyan eszköz, amely segíti fontos kérdések megválaszolását egy rendezett strukturált formában. Ezután bemutatjuk a különböző finanszírozási lehetőségeket, majd a harmadik fejezetben a biodiverzitás-barát vállalkozások különböző típusaival foglalkozunk. A természetvédelmi területek szervezetei szintén fontos szerepet játszhatnak egy biodiverzitás-barát vállalkozás elindításában. A zárófejezetben bemutatjuk, hogy a természetvédelmi területek munkatársai hogyan tudják a helyi kezdeményezéseket segíteni a természeti erőforrások fenntartható használatában, illetve a helyi együttműködések serkentésében.

2.1 Üzleti terv összeállítása

Az olyan vállalkozás létrehozása, amely biodiverzitás-barát alapon működik, ugyanakkor hosszútávon sikeresnek bizonyul, jelentős kihívás lehet. Egy vállalkozás megalapításánál fontos szerepet játszik a tervezés, illetve a létrehozandó érték tudatosítása, a fő tevékenységek meghatározása, az erőforrások és elosztó csatornák ismerete, továbbá a partnerek és ügyfelek kiléte, illetve a releváns költségek és a várható bevétel. Ugyanakkor, újonnan alapított vállalkozások esetében az üzleti terv kialakítása rendkívül fontos azért, hogy pénzügyi támogatást igényelhessünk. Az üzleti tervben leírtaknak nem kell végleg le szabályozni minden vállalkozáson belüli tevékenységet és nem is kell, hogy az adott vállalkozás minden részletére kiterjedjen. Inkább egy élő (szerves) dokumentumnak kell tekinteni, ami a vállalkozás fejlődésével alakul és frissíthető, vagy naprakész állapotba hozható.

Egy könnyen használható eszköz az ötletek rendezésére, illetve az üzleti terv előkészítésére az üzleti modell sablon. A sablon útmutatást ad néhány olyan kérdés esetében, amit mérlegelni kell a tervezési szakaszban.

Néhány javaslat a sablon¹ elkészítésére.

- ✓ Megvalósítható ötletre építsük a vállalkozást!
- ✓ Legyünk rugalmasak, ne felejtsük, hogy az üzleti terv a döntéshozatalt segíti elő megfelelő pénzügyi támogatás elérése érdekében!
- ✓ Objektíven ítéljük meg a vállalkozást, keressünk független értékeléseket és véleményeket!
- ✓ Az üzleti terv minden érdekelt fél számára érthető kell, hogy legyen!
- ✓ Mérlegeljük a helyi partnerekkel való együttműködés lehetőségét!
- ✓ Őrizzük meg a hagyományokat, illetve a hagyományos tevékenységeket! A sablon erre a célra alkalmazott változata tartalmazza azokat a kérdéseket, amelyeket minden biodiverzitás-barát termékeket és szolgáltatásokat forgalmazni kívánó vállalkozónak mérlegelnie kell.

A legfontosabb partnerek

Kik a kulcsfontosságú partnerek az üzleti tevékenység fejlesztésében és megvalósításában? A kulcs-partnerek lehetnek beszállítók, ügyfelek, magánszemélyek, szupermarketek, nagykereskedelmi áron értékesítő szervezetek, marketing és logisztikai partnerek. A kulcsfontosságú partnerek a vállalkozáshoz közel kell hogy elhelyezkedjenek, és környezetbarát termelést kell folytatniuk, vagy pedig környezetbarát szolgáltatásokat kell kínálniuk.

- Kik a kulcspartnerek?
- Kik a fő beszállítók?
- Milyen kulcsfontosságú erőforrásokat szerzünk be a partnerektől?
- Milyen tevékenységeket végeznek a partnerek?
- 🌿 A kulcsfontosságú partnerek és beszállítók a régióban találhatóak?
- 🌿 Vannak olyan partnerek, akik a termékeket helyben forgalmazzák? Lehetséges-e egy helyi termékeket áruló üzlettel az együttműködés?
- 🌿 A legfontosabb erőforrásokat helyben, a régióból, és fenntartható módon szerezzük be?

Fő tevékenységek

Milyen fő tevékenységre van szükség ahhoz, hogy létrehozzuk a terméket vagy a megfelelő szolgáltatást? Ide sorolhatjuk a termelési/gyártási tevékenységeket, a beszállítók további termékei megvásárlását és a marketing tevékenységeket. Egy biodiverzitás-barát vállalkozás számára fontos, hogy tevékenységét környezetbarát módon végezze, például gyümölcszúretek folyamán csökkentse a negatív hatásokat, csökkentse a műtrágya felhasználását, biztosítson kármentési területet és működjön együtt a helyi partnerekkel (további információ a 3.2 fejezetben).

- Milyen fő tevékenységre van szükség a termék létrehozásához és a szolgáltatás megvalósításához?
- Melyek a legfontosabb elosztó csatornák?
- Hogyan szervezzük meg az ügyfélkapcsolatokat?
- Vannak-e rendszeres bevételeink?
- 🌿 Hogyan tudjuk a fő tevékenységeket környezetbarát módon megvalósítani? (Hasonlítsuk össze a biodiverzitásra gyakorolt hatást a 3.2 pont példái alapján.)

¹ Forrás: www.ec.europa.eu/environment/eco-innovation/files/docs/getting-funds/business_plan_guidelines.pdf, (a 2019. január 16-i állapot szerint).

Erőforrások

Milyen erőforrásokra van szükség ahhoz, hogy megvalósítsuk az üzleti tevékenységi javaslatot? Ezek azok az erőforrások, amelyekkel létrehozuk a termékeinket, kínáljuk szolgáltatásainkat, tartjuk a kapcsolatot az ügyfelekkel és megszervezzük az elosztási csatornákat. Mindez nagy hatással lehet a biodiverzitásra. Ezért egy biodiverzitás-barát vállalkozás esetében rendkívül fontos, hogy az erőforrásainkat olyan kereskedelmi partnerektől szerezzük be, akik fenntartható tevékenységet folytatnak, organikus módon termelnek, tisztességes kereskedelmi gyakorlatot folytatnak, regionális védjegyű termékeket használnak és kerülnek a rovarölők és műtrágyák használatát. A termeléssel és szolgáltatással kapcsolatos erőforrások mellett, a vállalkozás irodaszerrei, járművei, és más forrásai is ésszerű választás tárgya kell, hogy legyenek. További erőforrások lehetnek pénzügyi, szellemi, és emberi erőforrások, amelyek lehetnek a cég tulajdonában, de egyúttal bérelhető vagy beszerezhető a partnerektől.

- Milyen fontosabb erőforrásokra van szükség az üzleti ötlet megvalósítására?
- Milyen erőforrások szükségesek az elosztási csatornák kiépítésére?
- Milyen erőforrások szükségesek a vevőkkel vagy ügyfelekkel való kapcsolat fenntartására?
- Milyen erőforrások szükségesek a rendszeres bevételi csatornák fenntartásához?

🌿 A erőforrások fenntartható, organikus gazdálkodást folytató és tisztességes kereskedelmi gyakorlatot követő cégektől származnak?

🌿 Vannak-e helyi vagy regionális védjegyek, amelyek felhasználhatóak vagy beszerezhetőek?

Értékajánlat

Amikor egy terméket a piacra dobunk a vevő számára hozzáadott értéket biztosítunk. Fontos, hogy tudatában legyünk a különböző vevőcsoportok szükségleteinek és az azoknak való megfelelés módjainak. A vevők számára biztosított hozzáadott érték mellett egy másik plusz érték a biodiverzitás védelme és megőrzése, pl. a különböző fajok védelme vagy a biodiverzitásra gyakorolt negatív hatás csökkentése. Ez a cél elérhető a műtrágyahasználat csökkentésével, a rovarirtók használatának kiküszöbölésével, a veszélyeztetett fajok számára élőhely kialakítására. Erre lehet példa a madár-, rovar- (lásd beporzók) vagy denevérélőhelyek, virágos szegélyek, sövények és mesterséges tavak létrehozása és fenntartása.

- Milyen értéket biztosítunk a vevőknek?
- Ügyfelünk melyik problémája megoldásában segítünk?
- Milyen termék- és szolgáltatáscsomagot ajánlunk az egyes vevőcsoportoknak?
- Milyen ügyfél-, vagy vevőszükségletet tudunk kielégíteni?

🌿 Milyen élővilágvédelmi, megőrzési hozzáadott értéket tudunk ajánlani?

Ügyfélkapcsolatok

A jó ügyfélkapcsolat létrehozása és folyamatos támogatása hosszú távú bevételt és sikereket garantál. Fontos tudni, hogy a vevők mit várnak el tőlünk, és mekkora pénzügyi forrásra van szükség a vevőkapcsolat fenntartására. A biodiverzitás-barát vállalkozások esetében rendkívül fontos, hogy a biodiverzitás fontosságát és a vállalkozás elkötelezettségét tolmácsoljuk az ügyfelek számára. Alapvető a környezetvédelmi szükségletek kielégítése az ügyfelek felé, pl. egy ökotudatos hotelben tájékoztathatjuk a vendégeket, hogy bizonyos szolgáltatások károsak lehetnek a környezetre ezért megkérhetjük őket, hogy korlátozzák az ilyen irányú szolgáltatásra vonatkozó kéréseiket (ilyen példa lehet a lepedők és törülközők mindennapi mosásától való eltekintés).

- Milyen típusú kapcsolattartást várnak el az egyes vevőcsoportok?
- Mely kapcsolatokat hoztunk már létre?
- Hogyan épülnek be ezek a kapcsolatok a vállalkozás üzleti modelljébe?
- Mi a költségvonzata ezeknek a kapcsolatoknak?
- 🌿 Hogyan tudjuk átadni a biodiverzitás és saját elkötelezettségünk fontosságát a vevőinknek?
- 🌿 Hogyan tudjuk a környezetbarát perspektívát beépíteni az ügyfélkapcsolati tevékenységünkbe? Milyen további költségekkel fog ez járni?

Csatornák

Vevőinket, ügyfeleinket számos csatornán keresztül érhetjük el: közvetlen eladással a saját üzletben, nagykereskedelmi eladással, nemzetközi vállalatok, szupermarketek és internetes áruházak (webshop-ok) útján. Egy biodiverzitás-barát üzlet célja lehet a termékek értékesítése helyileg vagy egy olyan üzletben, amely helyi vagy regionális termékeket árul. Ilyen lehet egy hagyományos ételleket kínáló étterem, vagy pedig egy idegenvezető, aki bemutatja a hagyományos életformát és termékeket is. Ha a régió kívüli vevőket szeretnénk elérni, azt környezetbarát módon kell hogy tegyük, pl. az áruk légiszállítási gyakoriságának csökkentésével, vagy pedig elektromos járművek áruszállításba történő bevonásával.

- Milyen csatornákon keresztül akarjuk elérni vevőinket?
- Hogyan érjük el őket?
- Hogyan tudjuk ezeket a csatornákat beépíteni a hosszú távú üzleti stratégiánkba?
- Melyek a legjobban működő csatornák?
- Melyek a legköltséghatékonyabb csatornák?
- Hogyan építjük be őket a vevőszolgálati gyakorlatunkba?
- 🌿 Helyi vagy regionális elosztó csatornákra fókuszálunk?
- 🌿 Hogyan tudjuk vevőinket környezetbarát módon elérni?

Vevőcsoportok

A vevőcsoportok, vagy szegmensek azok a célcsoportok, amelyek felé termékeinket vagy szolgáltatásainkat irányítjuk. Rendkívül fontos, hogy ki érdeklődik a termékeink és szolgáltatásaink iránt, illetve kinek a számára hoz létre hozzáadott értéket. Egy biodiverzitás-barát vállalkozás számára lényeges, hogy mekkora a piac az organikus és fenntartható módon létrehozott, illetve tisztességes kereskedelmi gyakorlattal forgalmazott termékek és szolgáltatások iránt, illetve, hogy azonosítsa azokat a vevőcsoportokat, amelyek támogatják az üzleti tevékenységet, értékelik a környezetvédelmi hozzáadott értéket azáltal, hogy többet fizetnek az adott termékért vagy szolgáltatásért. A vevő vagy ügyfélcsoport lehet helyi, akik a saját régiójukból származó terméket vásárolnak vagy pedig más régiókból származó látogatók, akik az általuk látogatott régió fenntartható gazdasági fejlődését támogatják. Ugyanakkor, célcsoportunk külföldiek is lehetnek, de a hangsúly minden esetben az egészséges termékekre és a környezetvédelemre kell, hogy helyeződjön.

- Kinek hozunk létre értéket?
- Kik a legfontosabb vevőink?
- 🌿 Fontos vevőink számára a termék regionális eredete és/vagy a környezetvédelem?
- 🌿 Hogyan tudjuk a biodiverzitást támogató vevőinket elérni?

Költségstruktúra

A fent említett célok elérésével kapcsolatos költségek megtervezése hozzájárul vállalkozásunk hosszú távú sikeréhez. A költségek nagy része az erőforrásokhoz és a fő tevékenységekhez kapcsolódik. Egy biodiverzitás-barát vállalkozás számára fontos, hogy a környezettudatos gyártási és terméklétrehozási költséget is kiszámolja, pl. a gépek lehetséges helyettesítése emberi erőforrással, vagy környezetbarát árubeszerzés elsősorban organikus hozzávalókkal, vagy pedig a vevők környezetvédelmi tudatosságának erősítése a fenntarthatósággal kapcsolatos ismereteik növelésével.

- Mik a legfontosabb költségek, amelyek beépülnek az üzleti modellünkbe?
- Mely kulcserőforrások a legköltségesebbek?
- Mely üzleti tevékenységek a legköltségesebbek?
- 🌿 Milyen további költségekkel jár a környezetbarát termelés, árubeszerzés, és a környezetvédelmi tudatosság erősítése?

Rendszeres bevételi források

Annak érdekében, hogy a bevételeink minden költségünket fedezzék, fel kell mérni, hogy mennyit fognak a vevőink a szolgáltatásainkért vagy termékeinkért fizetni. Egy biodiverzitás-barát vállalkozás számára fontos, hogy a környezetvédelmi vagy biodiverzitás-barát termék vagy szolgáltatás ára hogyan hasonlítható össze a „hagyományos módon” létrehozott termékekkel vagy szolgáltatásokkal.

- Mennyit hajlandók a vevők fizetni?
- Mi az, amiért fizetnek jelenleg?
- Hogyan fizetnek jelenleg?
- Hogyan szeretnék fizetni?
- Hogyan járul hozzá minden egyes rendszeres bevételi forrás a teljes bevételhez?
- 🌿 Milyen további hozzáadott „biodiverzitás értékért” hajlandók a vevők fizetni?

2.2 Kezdőtőke megszerzése

Több módszer és támogatási mechanizmus létezik a kis és középvállalkozások kezdő vagy hosszú távú finanszírozására. Először tájékozódjunk az **országos szinten elérhető támogatási lehetőségekről** a kereskedelmi kamaráknál, vagy pedig a regionális területfejlesztési ügynökségeknél.

Másrészt az **Európai Vidékfejlesztési Hálózatnak (European Network for Rural Development)** vannak helyi akciócsoportjai, illetve kirendeltségei, amelyek összehangolják az állami, magán és civil szféra érdekeit.² A hálózat weboldalán található további információ a következő útvonalon: kattintsunk a contact information³ gombra majd pedig a LEADER/LCCD⁴ gombra.

Az Európai Unió vidékfejlesztési stratégiájának célja a vidéki területekkel kapcsolatos kihívások megoldása és a lehetőségek kihasználása. A mezőgazdasági szektorban különleges támogatási lehetőségek érhetők el. Egy gazdálkodó a Közös Agrárpolitika (KAP) keretein belül kaphat támogatást. A Közös Agrárpolitika az EU tagállamai által irányított és finanszírozott. Célja a gazdálkodók támogatása, a mezőgazdaság termelékenységének növelése, az elérhető árú élelmiszerek

biztosítása, a klímaváltozással kapcsolatos problémák megoldása, a természeti erőforrások fenntartható módon való kezelése és a vidék gazdaságának és tájainak fejlesztése és életben tartása.

A Közös Agrárpolitikát két forrásból finanszírozzák, mindkettő az EU teljes költségvetésének részét képezi. Elosztását a **nemzeti, illetve regionális kifizetőhelyek** irányítják⁵:

- 1. Európai Mezőgazdasági Garancia Alap (EMGA):** Ez a gazdálkodóknak közvetlenül folyósít támogatást, szabályozza és támogatja a mezőgazdasági termékek piacát.
- 2. Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA)** a vidékfejlesztési programok támogatását végzi mind a nemzeti, mind regionális szinten azáltal, hogy hozzájárul a vidékfejlesztési programok⁶ finanszírozásához. A jelenlegi pénzügyi ciklusban 118 vidékfejlesztési program érhető el Európában nemzeti és regionális szinten egyaránt.

² Európai Vidékfejlesztési Hálózat: https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld_en

³ Helyi akciócsoportok elérhetősége: https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/lag-database_en

⁴ Vezető/LCCD: https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld_en

⁵ Bizottságok: <https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-glance>

⁶ Vidékfejlesztési programok: https://ec.europa.eu/agriculture/cap-funding_en

1. ábra: COSME. Forrás: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/32041>

Európai uniós támogatás érhető el az **Európai Tengeri és Halászati Alap (ETHA)**⁷ keresztül is, amely a fenntartható halászatot segíti elő. A másik fontos **európai uniós program a Kis és Közepes Vállalkozások Versenyképessége**, (COSME program)⁸, amely a vállalkozás élettartamának különböző fázisain (alapítás, terjeszkedés, váltás) belül biztosít támogatási lehetőséget garanciák, kölcsönök vagy saját tőkealap növelés céljára.

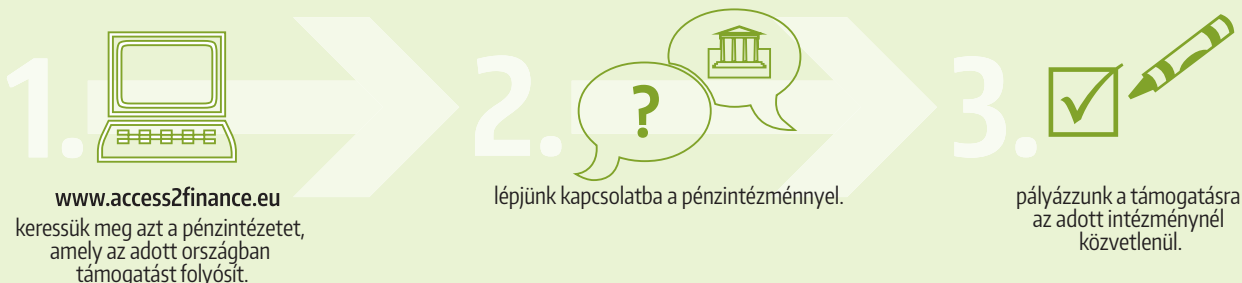
Az Access to EU finance⁹ weboldalon megfelelő tájékoztatást találhatunk erről a lehetőségről. Az adott támogatások minden országban egy közvetítő szervezetten keresztül érhetőek el. Válasszuk ki a régiót, a vállalkozás típusát és a szükséges támogatás összegét. A weboldal ezután megmutatja, milyen

összegű támogatásra van lehetőség pályázni, és megadja a hazai bank elérhetőségét is. Az adott bankban pedig megbeszélhetjük a támogatási pályázat részleteit.

Ezekon kívül az **EU-ban lehetőség nyílik más támogatásokra is kis és középvállalkozások (KKV-k) számára.**

A KKV-k számára ajánlott támogatásokkal kapcsolatos információ megszerezhető a következő útvonalon: Az Európai Bizottság weboldalán klikkeljünk a Politikák, információk, stratégiák gombra, majd pedig Pályázás támogatási lehetőségekre, ezután Hogyan működnek a támogatások és pályázatok, végül Ki kaphat támogatást? gombra. Ezen a weboldalon további információt és linkeket találunk.¹¹

Az üzleti vállalkozás EU finanszírozásának 3 egyszerű lépése

2. ábra: Az üzleti vállalkozás EU finanszírozásának 3 egyszerű lépése¹⁰: <http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/search/en/>

⁷ Európai Tengeri és Halászati Alap: https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff_en

⁸ COSME: <http://ec.europa.eu/growth/smes/cosme/>

⁹ EU-s finanszírozási lehetőségek: <http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/search/en/>

¹⁰ <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/11344/attachments/1/translations>

¹¹ https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/who-eligible-funding/funding-opportunities-small-businesses_en

Pixabay

3 IRÁNYELVEK BIODIVERZITÁST TÁMOGATÓ VÁLLALKOZÁSOK SZÁMÁRA

3.1 Kereszt-szektoriális biodiverzitást támogató vállalkozásindító ötletek

Ez a fejezet bemutat több olyan biodiverzitás-barát vállalkozás ötletet, amelyet az ECO KARST projekt keretein belül dolgoztak ki és különleges lehetőségeket biztosítanak a minta régióknak. Amint említettük a védjegyek és termelői társa-

ságok létrehozása szektorközi együttműködésnek vagy megközelítésnek minősülnek és megoldást jelenthetnek az adott régió gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi problémáira. A következőkben két példát is bemutatunk.

3.1.1 REGIONÁLIS VÉDJEGY/CÍMKE

Az ECO KARST projekten belüli képzések folyamán kiderült, hogy a partner régiókban működő vállalkozások nem használják ki az elhelyezkedésükben, a természetvédelmi területekhez való közelségükben, a hagyományos megközelítésekben és a helyi értékképzésben rejlő marketing lehetőségeket. Mivel a helyiek és a látogatók is fontosnak tartják, hogy a régióra jellemző és biodiverzitás-barát termékeket vásároljanak és ismerjék az éttermek által kínált ételek származási helyét, a fenti tényezők jelentősen növelhetik a régiók lehetőségeit.

Az egyik ilyen fejlesztési lehetőség a regionális védjegy kialakítása. Ezt a védjegyet a helyi vállalkozások marketing célokra használhatják. Továbbá a regionális védjegy segít annak átgondolásában, hogy mik a régió meghatározó jellemzői és mitől válik az adott termék vagy szolgáltatás különlegessé. Ezt a fajta egyediséget tükrözhetik az érintetlen környezet, a speciális kulturális javak, a különleges termékek, hagyományos ételek, a hagyományos gazdálkodás, illetve termelési módszerek.

A következő részben a regionális védjegy létrehozásának – amely lehet regionális kezdeményezés eredménye is – tíz fontos lépését tárgyaljuk.

Tízlépéses útmutató a regionális védjegy létrehozásához ¹²	
1	<p>A feladatok tisztázása</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ki milyen feladat végrehajtásáért lesz felelős a regionális védjegy fejlesztési szakaszában? • Ki és milyen módon tud hozzájárulni a feltételrendszerek, célok, és finanszírozási lehetőségek azonosításához? • Ki fogja irányítani és koordinálni a regionális kezdeményezés végrehajtását?
2	<p>A potenciálisan érdekelt felek és szükségleteik azonosítása</p> <p>Fontos, hogy egyeztessünk a regionális védjeggyel ellátott terméket előállító vállalkozások képviselőivel az adott érdekek és szükségletek összehangolása céljából, illetve a regionális kezdeményezéshez való csatlakozás feltételeiről.</p>
3	<p>A regionális védjegy vagy címke céljainak meghatározása</p> <p>A regionális védjegy céljai között megtalálható-e</p> <ul style="list-style-type: none"> • a régió gazdasági fejlődésének támogatása -> az adott vállalkozások által elérhető legnagyobb haszon biztosítása? • a regionális együttműködés erősítésére való törekvés a fenntartható termelő és feldolgozó struktúrák által? • regionális marketing és turizmusfejlesztés -> a gasztronómiai és regionális jellegű különlegességek kínálatba való beépítése megtörtént-e? • nagyobb lélegzetű fenntarthatósági célok megvalósításához történő hozzájárulás a környezet, tájvédelem és társadalmi szempontok szerint? <p>A regionális kezdeményezéshez való csatlakozás feltételei, a vevő és ügyfélkör, illetve a marketing stratégiák különböznek a kiválasztott célok alapján. A biodiverzitás-barát regionális védjeggyel ellátott termékek elsősorban környezetvédelmi szempontok alapján készültek. Ugyanakkor, lehetséges a különböző célok összehangolása. Ezek a célok fogják meghatározni a regionális együttműködési kezdeményezés tagjainak és a partnereiknek továbbá vevőikreik számára elérhető, regionális védjegyből származó előnyöket.</p>
4	<p>A potenciális partnerek azonosítása</p> <p>A regionális együttműködési kezdeményezés partnerei közé sorolhatók az önkormányzatok, cégek, társaságok, és más olyan intézmények, amelyek nem kínálnak termékeket, de a termékek vagy szolgáltatások lehetséges vásárlói, illetve szponzorok is lehetnek.</p>
5	<p>Határozzuk meg a regionális védjegy jogi hátterét</p> <p>A kettős rendszer a regionális kezdeményezés felépítésének egyik példája. Az alábbiakban egy német jó gyakorlatot mutatunk be. A kettős rendszer tagjai egyrészt a nonprofit szféra (cégek, oktatási intézmények, társaságok) képviselői, amelyek az elméleti oldalért felelősek. Ezzel szemben a gazdasági szféra képviselői, ideértve a cégeket, gazdálkodókat, illetve helyi iparosokat, az árképzésért és a marketing feladatokért felelősek. A két oldal kapcsolatát, a jogokat és felelősségeket, illetve feladatokat, és különösen a védjegy használatával kapcsolatos kérdéseket (pl. ki szerzi meg a védjegyhasználat jogát és azt tovább adhatja a szerződés értelmében a termelőknek és a feldolgozóknak) szerződésben kell szabályozni. A két intézmény közötti szoros kapcsolat és együttműködés egyik jelképe az lehet, hogy a társasági, vagy nonprofit oldal képviselője helyet foglalhat a cég igazgatótanácsában.</p>

¹² Ez a fejezet az alábbi publikáció alapján készült: Bundesverband der Regionalbewegung (BRB) e.V. (2017): Handbuch zur Regionalvermarktung. Praxisleitfaden für Regionalinitiativen: Strategien und Konzepte zur Vermarktung regionaler Lebensmittel, Feuchtwangen.

A kettős rendszer

Regionális Egyesület
(nonprofit szféra)

Regionális piac-cég
(profitorientált)

3.ábra: A kettős rendszer „Bundesverband der Regionalbewegung (Ed.)” alapján.

6

Pénzügyi terv készítése

A regionális védjegy létrehozásához két típusú finanszírozás szükséges.

1) Kiinduló finanszírozás

Elérhető:

- Partnerek (önkormányzatok, vállalatok, társaságok) által befizetett díjakból.
- Szponzoráció bankok, helyi vállalkozások, egyének, társaságok részéről.
- Pályázati támogatás (EU-s és nemzeti források).
- Alapok (az ügyfelek további vevőérdeklődést generálnak, és elősegítik a márkahűség kifejlődését).

2) Hosszú távú finanszírozás

A regionális cég gazdasági tevékenységén keresztül érhető el:

- Termelők és feldolgozók által befizetett díjak.
- Logó használatért fizetett díjak (a tagsági díj része lehet).
- Marketing díjak (a tagsági díj része lehet).
- Minőségbiztosítási díjak (a tagsági díj része lehet).
- A bevétel alapján fizetendő díjak.
- Kereskedelmi árkülönbség a termelői és feldolgozó ár, illetve az ügyfeleknek számított ár között.

A fent említett kezdő finanszírozási lehetőségek megfelelhetnek hosszú távú finanszírozási célokra is.

7

A regionális márka kidolgozásának feltételei. Ne veszítsük szem elől a célt és legyünk tudatában a partnerek és tagok szükségleteivel!

A vevők bizalmát csak átlátható és szilárd feltételek betartásával lehet megszerezni. Az adott kritériumok vonatkozhatnak marketing tevékenységekre, továbbá regionális termékek nem regionális termékek árával kapcsolatos különbségére. A feltételrendszernek igazolhatónak és ellenőrizhetőnek kell lennie. Több típusú feltételrendszer fejleszthető ki.

- Alapfeltétel rendszer: kevesebb kritérium, ami az adott régió minden termékére és szolgáltatására illik (a régió meghatározását is tartalmazza).
- Termék-specifikus kritériumok: a termék, illetve a termelési folyamat minőségbiztosítására vonatkozik.
- Tagsági kritériumok a termelők, feldolgozók, gasztronómiai és üzleti vállalkozások számára került kidolgozásra.
- Partneri kritériumok: meghatározzák a regionális kezdeményezés partneri körét.

Általában a következő szempontokat kell figyelembe venni egy regionális márka vagy védjegy megalapításánál:

- Minden partnernek a meghatározott régióban kell működni és a tagok mindegyike a régióban termeli meg és dolgozza fel az adott terméket, illetve nyersanyagokat.
- A termékkel kapcsolatos minőségbiztosítás hagyományos termelési vagy gyártási technikákkal, különleges ízek előállításával, vagy pedig hozzávalók használatával érhető el.
- A környezetvédelem, az adott kulturális szokások és gazdasági diverzitás elősegítésével az adott termék hasznos lesz a régió számára.
- A biodiverzitás regionális márkajel a biológiai sokféleség elősegítése mellett támogatja a biotermelelést és a természetes élőhelyek, „menedékek helyek” kialakítását (pl. virággyásók, sövények létrahozása). Emellett fontos megemlíteni a régióra jellemző fajok használatát és a talajvédelmet is.¹³

Különösen fontos, hogy a régió határai megfelelően legyenek megállapítva. Ez egy jelentős kihívást is tartalmaz a régió méretével kapcsolatban, mivel annak az összetartozás érzését kell keltenie a tagokban, ügyfelekben és a vevőkben, ugyanakkor megfelelő számú vállalkozást és vevőcsoportot kell, hogy tartalmazzon. Továbbá, a régióknak rendelkeznie kell bizonyos vásárlóerővel, ami egy nagyobb város bevonását is jelentheti.

8

Az ellenőrző rendszer kialakítása

Egy működő ellenőrző rendszer az egyetlen módja annak, hogy megbizonyosodjunk arról, hogy minden feltétel teljesül. Következésképpen, egy regionális kezdeményezés sikerének kulcsa az, hogy minden tekintetben megfelel az adott feltételeknek. Háromféle (kombinált) ellenőrző rendszert ismerünk:

- Saját elkötelezettség kinyilvánítása: a tagok aláírnak egy dokumentumot a feltételeknek való megfelelés szándékáról. Ez a rendszer azonban gyengének bizonyulhat, mivel nincs beépítve egy független külső ellenőrző mechanizmus.
- Belső ellenőrzés: ellenőrző intézmény vagy szervezet jön létre a regionális kezdeményezés keretein belül. Az adott társadalmi nyomás következtében az ellenőrzés megbízhatósága is igen magas. A kettős rendszer megvalósítása esetén az adott intézmény átveheti az ellenőrzési feladatokat.
- Külső ellenőrzés: független ellenőrző szervezetek hajtják végre az ellenőrzést. Ez a legdrágább ellenőrzési forma, ugyanakkor egyúttal a legmegbízhatóbb is.

Továbbá lehetséges a termelők, feldolgozók, és szolgáltatásbiztosítók által már használt ellenőrzési mechanizmusok használata, pl. a biogazdálkodással kapcsolatos tanúsítvány, illetve azoknak a regionális kritériumokba való beépítése.

9

A marketing technika kialakítása

A marketing stratégia célja az adott kínálatnak a vevő szükségleteinek a kielégítése és a termék piaci versenyképességének biztosítása. A marketing stratégia kidolgozásának több lépése van:

- A piac felmérése: Átlagban az adott termék milyen mennyisége kerül fogyasztásra? Milyen a termékkel kapcsolatos jelenlegi kínálat?
- A marketing célok meghatározása: a növekedést gazdasági adatokkal kell lemérni, ide sorolható a jövedelem, a profit, a piaci részesedés és a törzsvásárlók részesedése. A szükségleteknek mérhetőnek és könnyen ellenőrizhetőnek kell lenni.
- A célcsoport meghatározása: Kit célunk meg a termékeinkkel? Mik a fő célcsoport szükségletei? Hogyan tudjuk megszólítani a célcsoportot, milyen médiacsatornák és események használhatók erre a célra? Milyen szolgáltatásokat várnak el a vevőcsoportok? Ki nem tartozik a vevőkörünkbe? Hogyan tudjuk mégis ösztönözni ezeket a csoportokat?

¹³ Forrás: Landesverband Regionalbewegung NRW e.V. (2018): Traumpaar Biodiversität und Regionalvermarktung – Praxisleitfaden für Regionalinitiativen: Biodiversität als Element neuer Produktions- und Vermarktungskonzepte, Borgentreich.

- Termék és eladási stratégia kidolgozása: Milyen különleges termékminőségre van szükség? Milyen nagyságúak legyenek azok a termékcsoportok, amelyek megfelelnek a vevőcsoportok igényeinek? Hogyan tervezzük a termékcsoportokat? Mi az adott régiónak a különleges jellemzője, ami a vállalati logón is megjelenhet? Milyen információt kell, hogy a csomagolás tartalmazzon? Milyen ára legyen a terméknek?
- Kommunikációs stratégia kidolgozása: Milyen kommunikációs eszközöket kell használni? (pl. szórólapok, címkék, poszterek, sajtóanyagok)
- Az érdekelt felek erőforrásainak, tudásának és képességeinek felmérése, egy marketing stratégiai költségvetés létrehozása: Milyen anyagi erőforrásokat használhatunk fel a marketing stratégiánkban? Hogyan használható fel a belső tudás marketing célokra? Milyen további költségek merülnek fel a külső kapacitás igénybevétele során?
- A megfelelő marketing stratégia kiválasztása és előnyben részesítése: Egy olyan megvalósítási tervet kell kifejleszteni, amely tartalmazza az adott prioritásokat, és a projekt eredményeinek folyamatos ellenőrzését a meglévő idő és anyagi keretek függvényében.

10

Az elosztási csatornák és logisztika meghatározása

A termékek számától függően különböző elosztási lehetőségek vannak. Kisebb számú termékek esetében a közvetlen, direkt marketing módszerek (piaci eladás, gazdaboltok, heti kosarak) ajánlottak. Nagyobb számú termék esetében a feldolgozók, a különleges, organikus, vagy gasztronómiai jellegű boltok jöhetnek számításba regionális kezdeményezés keretében létrejött üzletek mellett. Továbbá online marketing vagy nagykereskedelmi forgalmazás is elképzelhető. A különböző elosztási csatornákra különböző elvárások és szabályok jellemzők. Míg a különlegességeket kínáló vagy bio-termékeket áruló boltok a minőségre koncentrálnak, a nagykereskedelmi forgalmazók a termékárat helyezik előtérbe.

A logisztika közvetlenül kapcsolódik az elosztási csatornákhöz. Ide sorolandó az erőforrások és információk áramlása az értékláncon belül. A logisztika több típusát ismerjük:

- Termelői logisztika: A termelő saját maga szállítja a terméket a vásárlóhoz.
- Regionális kezdeményezés által kidolgozott logisztika: A regionális kezdeményezés esetében saját járművek, sofőrök végzik el a logisztikai feladatokat a saját rendelési és számlázási rendszer kialakítása mellett.
- Külső logisztika: Egy harmadik fél valósítja meg a rendelési, számlázási, és szállítási feladatokat.
- Kiszervezett logisztika: A rendelés és a számlázás a regionális kezdeményezésen belül valósul meg, de a szállítást külső cégek látják el.

Dachmarke Rhön, Rhön, Németország

Dachmarke Rhön egy regionális márka, amely a társasági és marketing oldalból áll és a Rhone-vidéki cégeknek nyújt marketing segítséget. A régióban forgalmazott termékek közül néhány rendelkezik regionális biogazdálkodási tanúsítvánnyal. Mindegyik termékcsoport esetében megfelelő kritériumrendszer került kidolgozásra és a végrehajtásuk is rendszeresen ellenőrizve van. A Dachmarke Rhönhöz különböző szolgáltatások tartoznak, pl. éttermek, amelyeknek bizonyos számú, az adott régióból származó termékeket és ételeket kell kínálniuk. A regionális kezdeményezésnek jelenleg több mint 300 tagja van.

info@dachmarke-rhoen.de

www.marktplatzrhoen.de

3.1.2 TERMELŐI SZÖVETKEZETEK

A termelői társaság vagy termelői szövetkezet olyan gazdasági vállalkozás, amelynek a tagjai a tulajdonosai és ők felelnek az ellenőrzésért és működtetésért. A Nemzetközi Termelői Szövetkezeti Szövetség meghatározása szerint "saját akaratukból egyesületbe tömörülő személyek önálló közös tulajdonú és demokratikusan irányított vállalkozása közös gazdasági, társadalmi és kulturális célok és szükségletek megvalósítására."¹⁴

A termelői szövetkezet előnyei

A termelői szövetkezeteknek megvan a képességük arra, hogy hatékonyan orvosolják azokat a nehézségeket, amelyek a projekt mintaterületein jelentkeztek. (ld. Tanulások 4.o.) A termelői szövetkezetek **kölcsönös együttműködési kapcsolaton alapulnak, amely megnyilvánul a földhasználat, a felhasznált alapanyagok, a pénzügyi és emberi erőforrások terén.** A termelői szövetkezetek **erősítik a helyi értékteremtést olyan régiókban, ahol gazdasági és infrastrukturális problémák is jelentkeznek.** Az ICA Második Globális Termelőszövetkezeti és Munkaügyi Jelentése (2017)¹⁵ szerint a termelői szövetkezetek **növelhetik a tagok közös részvételét és felelősségérzetét a szervezetten belül és kívül.** Az első esetben ezt a döntéshozatalban való részvétel, a másodikban pedig a piacon kiharcolt alkupozíció, illetve a nagy mennyiségű eladott termék jelzi. Utóbbira lehet egy példa, hogy ha a termelők együtt adják el az általuk létrehozott nagyobb számú terméket, akkor egy kedvezőbb piaci árat tudnak kialakítani a tagjaik számára. Továbbá, ha a tagok részére meg van a lehetőség, hogy aktívan részt vegyenek a termelői szövetkezet piaci helyzetének kialakításában, akkor a járulékos hűség, elkötelezettség, és tudásmegosztás eredményeként a termelői szövetkezet versenyképessége is nagyobb lesz. A termelői szövetkezetek további előnyei az **oktatás, képzés, ötletmegosztáson** alapuló innováció, az **önsegítő mechanizmusok** és **közös kockázatviselés.**

A legjobb biodiverzitás-barát vállalkozásokra vonatkozó nemzetközi gyakorlatok között említhetők a termelői szövetkezetek, mivel **együttes megközelítésükből kiindulva erős márkaképző kapacitással rendelkeznek,** főleg azért, mert közös márká népszerűsítésére kampányokat tudnak szervezni. Az együttműködés a termelés és a minőség színvonalának emelkedéséhez is vezet. A termelő és fogyasztó közötti kapcsolat a kölcsönös bizalmat tovább erősíti. A releváns infrastruktúrák együttes kifejlesztése és használata által költséget és erőforrásokat tudnak megtakarítani. A termelői szövetkezeteknek különböző típusa és szerkezete van, összekapcsolják a termelőt, a vevőt, a feldolgozót, és ezáltal kapcsolatot

¹⁴ Forrás: https://www.ica.coop/en/cooperatives/cooperative-identity?_ga=2.59907114.643127825.1544531600-103423333.1544531600,

¹⁵ Forrás: Hyungsik Eum (2017): Cooperatives and Employment. Second Global Assessment Report 2017. Contribution of cooperatives to decent work in the changing world of work. ICA (ed.). (A termelői szövetkezetek és a munka világa; A termelői szövetkezetek hozzájárulása a megfelelő munkakörülményekhez a változó munkaerő piacon.) <https://www.ica.coop/sites/default/files/publication-files/cooperatives-and-employment-second-global-report-625518825.pdf>, p.20, (a 2019. január 8-i állapot szerint)

teremtene az értéklánc elemei, illetve a különböző szektorok vállalkozói között. A következő részben további információt adunk a termelői szövetkezetek alapelveiről, típusairól, illetve a releváns oktatási és képzési anyagokról és lehetőségekről.

Értékek és elvek

A Nemzetközi Termelői Szövetkezeti Társaság egy független, civil szervezet, amely egyesíti és képviseli a termelői szövetkezeteket és társaságokat. Mi ezt egy nyolcadik alapelvvel, a „biodiverzitás-barát termelői szövetkezettel” bővítettük ki.

Értékek

A termelői szövetkezetek által képviselt értékek közé tartoznak az önségítés, a tagok önmagukért érzett felelőssége, a demokrácia, az egyenlőség, a méltányosság és a szolidaritás. Az alapítók szellemében a termelői szövetkezet tagjai elkötelezettek az etikus viselkedés, a becsületesség, a nyíltság, a társadalmi felelősség és mások iránti gondoskodás iránt.

Elvek

A termelői szövetkezet alapelvei olyan irányelvek, amelyek alapján az általuk fontosnak tartott értékeket a gyakorlatba ültetik át.

1. Önkéntes és nyílt tagság

A termelői szövetkezetek önkéntes, a tagok saját elhatározásán alapuló szervezetek. Mindenki számára nyitottak, akik fel tudják használni a szolgáltatásaikat és vállalják a tagsággal járó feladatokat és felelőségeket. A termelői szövetkezetek mentesek mindennemű nemi, társadalmi, rasszi-alapú, politikai és vallásbeli megkülönböztetéstől.

2. Tagság általi demokratikus ellenőrzés és irányítás

A termelői szövetkezetek a tagság által irányított demokratikus szervezetek. A tagok aktívan vesznek részt a stratégiai és politikai döntésekben, illetve az általános döntéshozatalban. A választott képviselők elszámolással tartoznak a tagság felé.

3. A tagok részvétele a gazdasági tevékenységekben

A tagok egyenlő módon járulnak hozzá és demokratikus módon ellenőrzik a termelői szövetkezet tőkealapját. A tőkealap legalább egy része a termelői szövetkezet közös tulajdona. A tagok korlátozott kárpótlást kapnak annak az összegnek a fejében, amivel a tagságukat megváltották. A tagok a termékfelesleget a következő célokra használják fel: a termelői szövetkezet fejlesztése, részben fel nem osztható tartalék teremtése, a tagok jutalmazása a termelői szövetkezettel végzett tranzakciók

arányában és más, a tagság által elfogadott tevékenységek támogatása.

4. Önállóság és függetlenség

A termelői szövetkezetek önálló, autonóm, önszervező szervezetek, amelyeket a tagság irányít. Más szervezetekkel vagy kormányzati szervekkel való szerződés, illetve külső forrásból történő tőkeszerzés esetén a tagság általi demokratikus ellenőrzés és a kooperatív autonómia alapelvei sérthetetlenek maradnak.

5. Oktatás, képzés, további információ

A termelői szövetkezetek oktatási és képzési lehetőséget biztosítanak tagjaiknak és választott képviselőiknek. Tájékoztatják a közvéleményt, főként a fiatalokat, illetve a véleményformálókat az együttműködés természetéről és előnyeiről.

6. A termelői szövetkezetek közötti együttműködés

A termelői szövetkezetek tagjaik érdekeit a leghatásosabban akkor tudják érvényesíteni, és az együttműködést szélesíteni, ha együttműködnek a helyi, országos, regionális és nemzetközi szinteken.

7. Közösség iránti elkötelezettség

A termelői szövetkezetek a közösségük fenntartható fejlődéséért dolgoznak a tagságuk által meghatározott szempontok és irányelvek alapján.

8. Biodiverzitás iránt elkötelezett termelői szövetkezetek:

A biológiai sokféleség iránt elkötelezett termelői szövetkezetek célja a biológiai sokféleség megőrzése a pénzügyi haszon termelése mellett. Ezek a szervezetek csökkentik az általuk a környezetre gyakorolt negatív hatásokat miközben pozitív hatás elérésére törekednek. Ez a cél többek között elérhető organikus termékek feldolgozásával és létrehozásával, az energia, az erőforrások és a hulladéktermelés csökkentésével.

A termelői szövetkezetek típusai

A termelői szövetkezetek között különbséget lehet tenni. Az ICA¹⁶ az alábbi felosztást javasolja a gazdasági tevékenység, illetve a tagok szerepe szerint. Alább az ICA-tól átvett második szempont szerinti felosztást követjük. Ennek alapján a biodiverzitás-barát termelői szövetkezetek alábbi fajtáit különböztethetjük meg:

- Termelő irányultságú szövetkezetek**

Termelő irányultságú szövetkezetek egyéni vállalkozások vagy kis és középvállalkozások (gazdálkodók, kézművesek) akik kevés alkalmazottal hasonló terméket állítanak elő. Az erőforrások összekapcsolása következtében és a megfelelő létesítmények közös használatával a termelők hatékonysága növekedhet. Továbbá erősebb alkupozícióra tesznek szert, hozzáférhetnek a nagyobb piacokhoz és marketing erőforrásaikat is össze tudják vonni. A megnövekedett marketing képesség folytán ezek a szervezetek marketing termelői szövetkezetek néven is ismeretesek.
- Fogyasztói termelői szövetkezetek**

A fogyasztói termelői szövetkezet esetén a termékek vagy ételek, illetve szolgáltatások vásárlói a tulajdonosok, egyben a vállalkozás irányítói. A tagok együttműködése és kapcsolódása által az adott igényeknek való megfelelés, a jobb ártervezés, áruelérhetőség és vásárlásuk is megvalósítható.
- Dolgozói termelői szövetkezet**

A dolgozói termelői szövetkezet esetén a vállalkozás dolgozói a tulajdonosok és a szövetkezet irányítói. A szavazati jog által elérhető alkalmazottak közötti tulajdonjogi viszony számos előnyt biztosít, köztük a nyereségmegosztást. Dolgozói termelői szövetkezetek a gazdaság több szektorában léteznek, pl. egy pékség, egy kiskereskedelmi üzlet vagy egy gyártó cég.
- Több érdekelt felet tartalmazó termelői szövetkezet**

A fent említett termelői szövetkezetek kombinációja is lehetséges. Termelők, fogyasztók és alkalmazottak közös szövetkezetbe tömörülhetnek a szükségleteik kielégítése, a vásárlás és eladás elősegítése, illetve munkahelyteremtés céljából. Például az értéklánc különböző szintjein levő tagok, az állattenyésztő gazda, a hentes, a helyi üzlet és közlekedési vállalat alkothat egy termelői szövetkezetet. Ugyanakkor, ilyen kevert szervezeti formában a feszültség is nagyobb lehet az eltérő prioritások, a termelők magasabb átvételi árra irányuló törekvése, illetve a fogyasztók alacsonyabb árigénye következtében.

¹⁶ Source: Hyungsik Eum (2017): Cooperatives and Employment. Second Global Assessment Report 2017. Contribution of cooperatives to decent work in the changing world of work. ICA (ed.). (A termelői szövetkezetek és a munka világa; A termelői szövetkezetek hozzájárulása a megfelelő munkakörülményekhez a változó munkaerőpiacon.) <https://www.ica.coop/sites/default/files/publication-files/cooperatives-and-employment-second-global-report-625518825.pdf>, 28 o., (a 2019. január 23-i állapot szerint)

© Earth Good Food Coop

Képzési anyagok

A nemzetközi Munkaügyi Szervezet oktatási és képzési anyagot biztosít azok számára, akik egy új termelői szövetkezetet kívánnak alapítani, illetve azoknak, akik csatlakoznának egy meglévőhöz. Az alábbi eszközöket biztosítják:

- **Gondolkodjunk kooperatívan – kézikönyv a kooperatív üzleti modell kidolgozásához**
https://www.ilo.org/global/topics/cooperatives/publications/WCMS_616148/lang--en/index.htm
- **Kezdjünk el együttműködni – részvételen alapuló eszköz egy kooperatív vállalkozás elindításához**
https://www.ilo.org/global/topics/cooperatives/publications/WCMS_644711/lang--en/index.htm

Earth Good Food Cooperative, Skopje, Macedónia

Ez a macedóniai szövetkezet a helyi termékek forgalmazását teszi lehetővé a tagjainak, akik minden héten egy kosárral szezonális gyümölcsöt vagy zöldséget adnak el. Ez gyakorlatilag 90 kosarat jelent egy héten. Azok a vevők, akik nem tagjai a szövetkezeteknek, a termékeket meg tudják vásárolni a szövetkezet boltjában. A fő cél az, hogy a vásárlók a régióból származó egészséges, megbízható minőségű gyümölcsökhöz és zöldségekhez jussanak hozzá elérhető áron.

A gyümölcs- és zöldségtermelés során nem használtak rovarirtót vagy műtrágyát. A gazdálkodókat meghatározott kritériumok alapján választották ki. A feltételek között megemlíthető a termelési hely közelsége, többkultúrájú ültetvények művelése, illetve organikus vagy bio-termesztés a további fenntarthatósági szempontok mellett. A légszennyezés és a szállítási költségek csökkentése céljából a termékeket tömegközlekedési eszközökön szállítják. A szövetkezet hulladékkezelésben is aktívan vesz részt, és vetőmagcsere-programot is szerveznek.

info@dobrazemja.org

<http://dobrazemja.org/en/>

3.2 Szektor alapú biodiverzitást támogató vállalkozásindító ötletek

Az alább felsorolt tevékenységek és ötletek segítik a vállalkozásunk biodiverzitás-barát jellegének erősödését. A relevánsabb gyakorlati példákat részletesebben tárgyaljuk az alfejezetekben. Más tevékenységek, ugyanakkor nagyobb

cégek esetében lehetnek aktuálisak. Egyes tevékenységeket könnyebb megvalósítani, akár már egy kis vállalkozás elindításakor.

Tevékenység	Könnyen megvalósítható	Nehezebben megvalósítható
Biodiverzitás-barát irányítás		
A környezetvédelmi törvények és szabályzások ismerete.	✓	
A vállalkozással kapcsolatos szabványok vagy tanúsítványok ismerete.	✓	
A biodiverzitás védelemmel kapcsolatos célok meghatározása.	✓	
A vevők tájékoztatása a tevékenységünkről, illetve a biodiverzitás fontosságáról.	✓	
A helyi civil szervezetekkel és biodiverzitás szakértőkkel való együttműködés a biodiverzitás védelme, illetve a vállalkozás eredményei biztosítása érdekében.	✓	
A biodiverzitás védelmében kifejtett tevékenység eredményei és kihívásai folyamatos figyelemmel tartása.		✓
Az illetékes természetvédelmi szervezet tájékoztatása a vállalkozás tevékenységéről.		✓
A túlzott szén-dioxid-kibocsátás és vízfelhasználás káros hatásainak ellensúlyozása (pl. klímavédelmi kezdeményezésekhez való csatlakozással, úgymint myclimate ¹⁷ or atmosfair ¹⁸).	✓	
Biodiverzitás-barát környezet és infrastruktúra		
Biztosítsunk biodiverzitás-barát „menedékhelyeket” a telephelyünkön (pl. virágágyások, sövények, rovarhotelek).	✓	
Szigetelés elkerülése.	✓	
Óshonos fajok felhasználása a telephely zöld területeinek és felületeinek kialakításánál.	✓	
A műtrágyázás vagy rovarirtó használatának elkerülése a zöld területeken.	✓	
Ellentmondásos, vitatott háttérű építőanyagok használatának elkerülése. Ne használjunk tanúsítvány nélküli, vagy bizonytalan eredetű trópusi fát az épületben vagy a bútorok esetén. Új épület létrehozása esetén készítsünk környezetvédelmi tanulmányt.	✓	
Tájékozódjunk a régióban élő idegenhonos (inváziós) fajokról és szükség esetén vegyük fel a kapcsolatot a felelős természetvédelmi hatósággal.		✓

¹⁷ <https://www.myclimate.org/>

¹⁸ <https://www.atmosfair.de/en/>

Használjunk rovarbarát világítást.		✓
Telepítsünk növényeket a tetőre vagy a homlokzatra.		✓
Figyeljük meg és dokumentáljuk a különböző fajokat és élőhelyeket a telephelyünkön.		✓
Biodiverzitás-barát anyagbeszerzés		
A hulladéktermelés csökkentése újrafelhasználással.	✓	
Használjunk újrafelhasznált anyagokból készült irodaszereket.	✓	
Használjunk környezetbarát tisztítószeret.	✓	
Az energiafelhasználás csökkentése, ahol lehetséges, megújuló energiaforrások beszerzésével.		✓
A karbonkibocsátás csökkentése, elektromos járművek használata.		✓
Biodiverzitás-barát alkalmazottak		
Az alkalmazottak számára környezetvédelmi és természeti értékek megőrzésével kapcsolatos képzések szervezése.		✓
Egy munkatárs kinevezése, aki felelős a biológiai sokféleséget megőrző folyamatok végrehajtásáért és figyelemmel kíséréséért.		✓
Az alkalmazottak rendszeres bevonása a régióban folyó természet- és környezetvédelmi tevékenységekbe (pl. közös szemégyűjtési akció egy természetvédelmi területen)		✓

A következő alfejezetek a különböző biodiverzitás-barát vállalászási tevékenységeket fogják áttekinteni. A biodiverzitás-barát jelleg kialakítása mellett a gazdasági siker is

fontos tényező. Ezen túl megmutatjuk, hogyan lehet egy vállalkozást összekapcsolni más környékbeli vállalkozással a természetvédelmi jellegű együttműködés céljából.

3.2.1 ERDŐTULAJDONOS TERMELŐI SZÖVETKEZET

Az erdőtulajdonosi termelői szövetkezet (nálunk: erdőbirtokossággént ismert) az erdő művelési ágban nyilvántartott egy vagy több földrészlet tulajdonosai által az erdőgazdálkodási tevékenységgel összefüggő, valamint az ahhoz kapcsolódó feladatok ellátására létrehozott gazdálkodó szervezet. A közös munka folyamán tanúsítványt lehet beszerezni egy nagyobb egység számára, gépeket lehet megosztani és nagyobb mennyiségű fát lehet eladni és ezáltal növelni a piaci pozíciót. Továbbá, ha minden szervezési feladatért csak egy tag felelős, az adminisztratív terheket is lehet csökkenteni.

Melyek a biodiverzitás-barát erdőtulajdonos termelői szövetkezet jellemzői?

- Álló és fekvő holtfa marad vissza az erdőben.
- Természetkímélő erdészeti gyakorlatot folytatnak (pl. szálalás).
- A fakitermelési időszakokat meggondoltan választja ki a biológiai sokféleség védelme érdekében (lásd fészkelési időszaki figyelembevételével).
- Erdősítések és pótlások során őshonos és tájra jellemző fajok ültetése.
- Az erdő ritka és veszélyeztetett fajainak védelme.
- A talajra gyakorolt negatív hatás csökkentése: pl. lovas közelítés használata nehézgépek helyett, vagy alacsony nyomású gépjárművek használata.
- Kármentési területek kijelölése és a fajok fejlődésének figyelemmel kísérése.
- Környezetvédelmi irányultságú oktatási és képzési programok kiejánlása az erdős területeken élő gyermekek számára.
- Fenntartható erdészeti gyakorlati tanúsítvány (FSC, PEFC, vagy SFI) beszerzése, ha az a gazdasági szempontok alapján megoldható.

Melyek a sikeres erdőtulajdonos termelői társaság jellemzői?

- Magas minőségű faanyag biztosítása.
- A magas fokú biológiai sokféleség hozzájárul a nem erdőből való termékek használatához.
- Erős helyi értékláncok létrehozása a ffeldolgozókkal való együttműködésben.
- Együttműködés a menedzsment munkáját támogató szakértővel, marketing tevékenységek és egyeztetések a kapacitásfejlesztésről, elsősorban a vállalkozás kezdeti időszakban.
- Tanúsítványok (FSC, PEFC stb.) és regionális védjegyek beszerzése a vevők bizalmának megszerzése céljából.

© E. Mayhofer, National Park Kalkalpen

MojGozdar, Ljubljana, Szlovénia

MojGozdar egy online információs rendszer, amelynek célja a szolgáltatási piacok átláthatóságának növelése, illetve az erdészeti szolgáltatások keresésének megkönnyítése. Jelenleg a rendszer magába foglal több mint 1000 erdészeti vállalkozót, akik sokfajta szolgáltatást kínálnak. A MojGozdar rendszer egy három lépésű fenntarthatósági értékelés alapján egyszerűen, világosan, és objektíven osztályozza az erdészeti vállalkozókat. A rendszer növelheti az erdészeti vállalkozók verseny iránti motivációját, miközben emeli az erdőben elvégzett munkák színvonalát, illetve minőségbiztosítási feladatokat is ellát.

gteinfo@gozdis.si

<http://www.mojgozdar.si/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ:
Fafeldolgozás és ácsmunka			x	x		24
Méhészet	x			x	x	38
Nem faalapú erdei termékek	x			x		26

3.2.2 FAFELDOLGOZÓ / ÁCSVÁLLALKOZÁSOK

Egy biodiverzitás-barát fafeldolgozó, illetve ácsvállalkozás a helyi faanyagot kézműves és ajándékkészítési célokra, illetve faházak és más fatermékek létrehozására szánja, miközben a tevékenységének a környezetre gyakorolt hatását egyúttal minimalizálja.

Melyek a biodiverzitás-barát fafeldolgozó / ácsvállalkozás ismérvei?

- ☑ A nyersanyag beszerzése fenntartható módon kezelt helyi erdőkből történik (FSC, PEFC, SFI tanúsítvány).
- ☑ Szállítás által okozott szennyezés hatásának csökkentése helyi erőtulajdonosok fájának felhasználásával.
- ☑ Hosszú élettartamú termékek, bútorok és házak készítése.
- ☑ Környezetbarát festékek és lakkok használata.
- ☑ A termékek csomagolása újrahasznosított vagy újrahasznosítható anyagokkal történik.
- ☑ Fafeldolgozásból származó hulladék csökkentése és újrahasznosítása.
- ☑ A természetes alapú termékek, pl. faházak előnyeinek bemutatása a vállalkozás ügyfelei számára.

Melyek a sikeres fafeldolgozó / ácsvállalkozás ismérvei?

- ☑ Magasabb áron állít elő minőségi termékeket.
- ☑ Nagyfokú termékfeldolgozottság.
- ☑ Együttműködés a helyi erdőgazdálkodókkal és üzletekkel a termékek eladása során.
- ☑ Különböző elosztó csatornák használata (gazdaboltok, közös piaci eladó állások több termelő esetében, nagykereskedelmi forgalmazók, internet alapú forgalmazók).
- ☑ Az adott termék helyi különleges jellemzőkkel való összekapcsolása, így a hagyományos szokások, a helyi tudás, legendák és kulturális örökség felelevenítését is szolgálja.
- ☑ Emelje ki reklámjaiban a biológiai sokféleség megőrzésének előnyeit, értékeit. Például a cég logójában megjeleníthet egy különleges helyi állat- vagy növényfajt.

Log Master, Kamnik, Szlovénia

A Log Master különböző fenyőfajokból kézzel készített masszív bútorokat kínál. A megfelelő faegyed kiválasztását követően, megtörténik a fa kivágása és előkészítése. Általában olyan fákat vágnak ki, amelyek nem fognak tovább nőni, mert károsodtak, vagy olyan területen vannak, amelyen már nem növekedhetnek. Amikor a rönkök elkészültek, hazaviszik őket, lehántolják, kiszáritásra előkészítik. Csak teljesen természetes módon beszerzett és nem kezelt fát használnak. A bútor a vevő kérésére személyre szabottan készül, házhoz szállítás után rakják össze a helyszínen.

logmasterslo@gmail.com

<http://log-master.com/en/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait.	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ:
Erdőtulajdonos termelői szövetkezet		x		x		22
Étterem/kávézó			x	x		40
Szállás			x	x		42
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x	x		54

© CENERZI, BioHeli, véc. a. n.

3.2.3 NEM FAKITERMELESBŐL SZÁRMAZÓ ERDEI MELLÉKTERMÉKEK

Az erdei melléktermékek, köztük a gombák és bogyók gyűjtése, feldolgozása és elosztása, továbbá az adott piaci helyzet marketinggel való erősítése több jövedelmi forrást kínál. Egy személy vagy egy csoport gombát gyűjthet – a vonatkozó jogszabályok alapján – és eladhatja egy elosztó cégnek. Egy másik lehetőség a gyógynövények gyűjtése, szárítása, majd feldolgozása, amit eladnak a piacon, vagy egy nagykereskedőn keresztül értékesítenek. Ezeket a termékeket az elosztó cég nagy mennyiségben meg tudja vásárolni és együttesen értékesíteni.

Különböző üzleti lehetőségek:

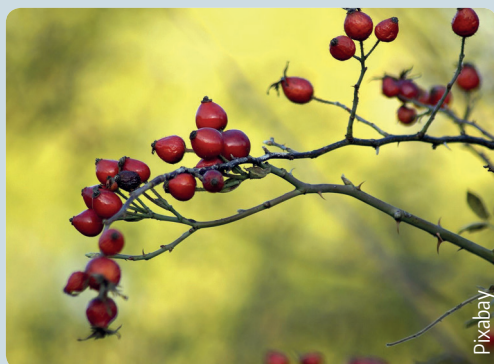
- Egyéni vagy családi vállalkozás végzi az erdei melléktermékek gyűjtését, feldolgozását, majd eladja az elosztónak.
- Egyéni vagy családi vállalkozás végzi az erdei melléktermékek gyűjtését, feldolgozását és közvetlenül ő árusítja.
- A feldolgozó cég vásárol egyéni gyűjtőktől.
- Az elosztó cég vásárol egyénektől vagy feldolgozóktól.

Melyek a biodiverzitás-barát nem fa eredetű termékekkel foglalkozó vállalkozás ismérvei?

- Tájékozódás az adott fajok természetvédelmi állapotáról, védettségéről és a releváns szabályozási rendszerekről, amely előírásokat be kell tartani.
- Fenntartható mennyiségű termékek begyűjtése (a szállítási kapacitás meghatározza a gyűjtés gyakoriságát és intenzitását).
- A gyűjtési folyamat megfigyelése és dokumentálása.
- A gyűjtési folyamat más ritka növényekre és állatokra gyakorolt hatásának mérlegelése (lásd pl. fészkelési vagy üzekezési időszakban történő zavarás).
- Nem használhatunk tiltott vagy veszélyes vegyi anyagokat a gyűjtési területen.
- A feldolgozás folyamán organikus és lehetőleg helyi erőforrásokat használunk, köves-sük a helyi hagyományokat (lásd szilvalekvár főzése üstben hozzáadott cukor nélkül).
- Csomagolja termékeit újrahasznosított vagy újrahasznosítható anyagokba.
- Törekedjünk a fenntarthatósági szabványok elérésére, betartására (pl. FairWild).

Melyek a sikeres nem fa eredetű erdei termékkel foglalkozó vállalkozás ismérvei?

- Csak a helyi vagy a régióból származó termékkel foglalkozik.
- Együttműködik a helyi üzletekkel, gazdálkodókkal és feldolgozókkal.
- Kapcsolatokat épít ki a nemzetközi piacokon.
- Az adott termék helyi különleges jellemzőkkel való összekapcsolása, szokások, tudás, legendák, kulturális örökség felelevenítésével.
- Kiemeli reklámjaiban a biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait.
- Különböző elosztó csatornák használata (gazdaboltok, közös elárusítóhelyek több termelő esetében, heti kosáralapú eladások, nagykereskedelmi forgalmazók).
- Regionális védjegy vagy szabvány (pl. FairWild) használata a vevő bizalmának megszerzése céljából.

Plantamell, Svrljig, Szerbia

A Plantamell cég gyógy- és aromás növények gyűjtésével és feldolgozásával foglalkozik. A rózsamagolaj, mint magas értékű termék iránt nagyfokú globális keresletre adott válaszként a cég csipkebogyóval kezdett foglalkozni. Együttműködnek a helyi gyűjtők hálózatával, akik nagy tudással rendelkeznek és szezonális munkával egészítik ki jövedelmüket. A vállalkozás a FairWild szabvány szerint működik, az alapanyagokat fenntartható és a természettel szembeni méltányos módon gyűjti, annak érdekében, hogy biztosítsa a vadon élő fajok és azok élőhelyeik fennmaradását, továbbá elősegítse a helyi közösség és annak kultúrájának megmaradását. A szabvány szerint figyelembe veszik a növények természetvédelmi állapotát, elvégzik a gyűjtés feltérképezését és hatásvizsgálatát és a gyűjtők képzését. Ezáltal a gyűjtés fenntartható módon valósul meg és olyan területen történik, ami távol esik minden szántóföldi és ipari tevékenységtől.

<http://plantamell.com/kontakt/>

<http://plantamell.com/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

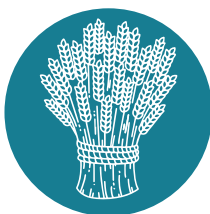
Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ:
Erdőtulajdonos termelői szövetkezet	x					22
Regionális címke				x		11
Étterem/kávézó			x			40
Szállás			x			42
Falusi turizmus			x			46
Helyi termékeket értékesítő kereskedő			x			53
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x			54

©Bükki Nemzeti Park

3.2.4 MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐ

Biodiverzitás-barát termelőként termékek széles választékát állíthatjuk elő a negatív környezeti hatás csökkentésével. Különösen ígéretes lehetőség a gyógynövények feldolgozása és orvosi vagy kozmetikai célokra való eladása országos és/vagy nemzetközi piacokon.

Melyek a biodiverzitás-barát termelő ismérvei?

- Hagyományos helyi terményeket állít elő.
- Nem használ genetikailag módosított (GMO) fajtákat és hibrid nyersanyagokat.
- Kerüli a műtrágyák, rovarirtók és más vegyi anyagok használatát.
- Szerves anyagokat használ trágyázásra és komposztál, mindezt a megfelelő mennyiségben teszi.
- Védőzónákat alakít ki, amelyek esetében tilos a vegyszerek és növényvédelmi anyagok használata (pl. vizes élőhelyek védelme érdekében).
- Elkerüli az egykultúrás termelést és vetésforgót hajt végre.
- Olyan növényeket ültet, amelyek segítik a talaj termékenységét és csökkentik az eróziót.
- Csökkenti a víz és szél eróziós hatását, fákat ültet, sövényt telepít.
- Figyelemmel követi és szükség esetén fellép az idegenhonos inváziós fajok ellen.
- Magot cserél más gazdálkodókkal.
- Az öntözés során felhasználja az esővizet (is).
- Menedékhelyeket, vadbúvókat hoz létre a gazdaságában (védő zónák, virágágyások, sövények, korhadt fa és kőkupacok visszahagyása, mesterséges kis tavak, rovarhotelek telepítése).
- Együttműködik a helyi méhészekkel.
- Gyermekes környezeti nevelését, oktatását valósítja meg a gazdaságban.
- Az energia és erőforrás felhasználások csökkentésére törekszik és a hulladéktermelést korlátozza.

Melyek a sikeres mezőgazdasági termelő ismérvei?

- Különleges terményeket hoz létre, illetve olyan gabonaváltozatokat (pl. tönkölybúza) von be a művelésbe, amelyekből különleges kenyeret lehet sütni.
- Termékeit a helyi éttermekben és szállodákban értékesíti.
- Marketing erőfeszítései a régióból származó organikus vagy bio-termékekre irányulnak.
- Az adott termék helyi különleges jellemzőkkel való összekapcsolására törekszik, a hagyományos szokások, tudás, legendák, kulturális örökség felelevenítésével.
- Kiemeli reklámjaiban a biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait. Például cég logójában megjeleníthet egy különleges helyi fajt.
- A termékeit különböző csatornákon keresztül értékesíti: gazdaboltok, elárusítóhelyek több termelő esetében, heti kosáralapú eladások, nagykereskedelmi forgalmazók stb.
- Regionális védjegy vagy szabvány (pl. FairWild) használata a vevő bizalmának megszerzése céljából.

info@besh.de

<https://www.besh.de/>

Bäuerliche Erzeugergemeinschaft Schwäbisch Hall (BESH), Schwäbisch Hall, Németország

BA BESH egy nagyméretű, regionális, több érdekelt felet magába foglaló szövetkezet, amelyben 1500 családi gazdaság található a Hohenlohe régióban. A szövetkezet 35 éve alakult meg 8 gazdálkodót tömörítő civil szervezetként. A célja a fenntartható organikus farmgazdálkodás és marketing tevékenység fejlesztése. A gazdák tulajdonában levő csoport lefedi a teljes értékláncot a farmtól az asztalig. Saját vágóhíddal, húsfeldolgozó, sajt- és tejterméküzemmel, egy nagy regionális piaccal rendelkeznek és még a szállodaiparban is megjelentek. A termelési területük mentes a genetikailag módosított élelmiszerektől és csak hagyományos helyi tenyésztésű állatokat és természetű magokat használnak nyersanyagként. A tevékenységük révén a legősibb német házisertés fajta, a Sváb Hall sertés megmenekült a kipusztulástól. A szövetkezet rendkívül sikeresen jelenik meg a terméklánc teljes vertikumában. A tagság kifejlesztett egy erőteljes márkát, a Sváb Hall sertést, amely a társulásban részt vevő gazdálkodók sikerének alapját jelenti. Egyúttal a hagyományos őshonos fűszereket is felelevenítették és a húsfeldolgozásban, illetve a kolbászgártásban használják őket. A termelő társaság szintén aktívan vesz részt a Világ Gazdálkodói Jogokért küzdő mozgalomban és szakértői státuszt foglal el az ENSZ Emberi Jogok Tanácsában és a Gazdasági és Társadalmi Jogok Tanácsában.

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet	x		X	x		16
Legelőgazdálkodás	x	x				32
Étterem/kávézó			X			40
Szállás			x			42
Falusi turizmus			x		x	46
Speciális tanfolyamok / képzések	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő			x			53
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x		x	54

3.2.5 ÁLLATTENYÉSZTÉS

Állattenyésztőként különböző lehetőségek állnak rendelkezésre a biológiai sokféleség területén. Fontos például átgondolni az állatok takarmányozását. Tudatosan hozzájárulhat bizonyos fajták fennmaradásához, ha tenyészteti őket (génmegőrzés). Érdekes lehet tenyésztőkkel vagy tejtermelőkkel közös szervezetben dolgozni.

Hogyan lehet Ön is biodiverzitás-barát állattenyésztő?

- ☑ Tartson tradicionális, helyi, veszélyeztetett vagy ritka fajtákat.
- ☑ Vásároljon helyi erőforrásokat, például a helyi rétekről, legelőkről származó takarmányt.
- ☑ Koncentrált takarmány helyett etesse az állatokat saját gazdaságából kaszált fűvel vagy szénával, amikor csak lehetséges.
- ☑ Csak akkor adjon antibiotikumot az állatoknak, ha feltétlenül szükség van rá.
- ☑ Biztosítsa a szabad legelést az állatai számára, így elkerülheti a táj erózióját, és hozzájárulhat a tájkép fenntartásához. Ügyeljen a legeltetési intenzitásra.
- ☑ Biztosítson időt a legelőnek a legeltetési időszakok közötti regenerálódáshoz.
- ☑ Ha Ön készíti a takarmányt állatainak, ne használjon műtrágyát vagy rovarirtó szereket.
- ☑ Figyelje meg és ha szükséges lépjen fel az idegenhonos, inváziós fajok ellen.
- ☑ Csökkentse a víz- és szél által okozott talajeróziót.
- ☑ Védje a gazdaságban található víztesteket, előzze meg a növény- és állatfajok élőhelyeinek a szennyeződését és biztosítsa biztonságos élőhelyeik fennmaradását.
- ☑ Telepítsen biológiai sokféleséget támogató „menedékhelyeket” a gazdaságban, például puffer- és védőzónákat, füves- és virágos szegélyeket, sövényeket, kő- vagy holtfakupacokat, kistavakat vagy mesterséges fészkelőhelyeket.

Hogyan lehet Ön is sikeres állattenyésztő?

- ☑ Készítsen különleges, kiemelkedő minőségű húskészítményeket a hagyományos, helyben tenyésztett állatokból.
- ☑ Értékesítse termékeit a helyi éttermekben és szállodákban.
- ☑ Hús- vagy tejtermékeit értékesítse változatos elosztási láncokon keresztül is megvalósulhat, pl. mezőgazdasági boltokban, piacokon más termelőkkel összefogva, stb.
- ☑ Kapcsolja össze termékeit a különleges helyi szokásokkal, legendákkal vagy kulturális örökségekkel.
- ☑ Emelje ki reklámjaiban a biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait. Jelenítsen meg például cég lógójában egy különleges helyi növény- vagy állatfajt.
- ☑ Szerezzen bio-minősítést és/vagy váljon egy regionális védjegy részévé.
- ☑ Alakítson ki partnerkapcsolatot a helyi gazdálkodókkal.

Pixabay

© Bükki Sajt Manufaktúra

Bükki Sajt Manufaktúra, Mónosbél, Magyarország

A Bükki Sajt Manufaktúra körülbelül 800 kg sajtot készít havonta a saját tenyésztési állatai (alpesi kecske és magyartarka tehén) által adott tejből. Nyáron az állatok szinte csak a réteken legelnek, melyeket a gazdák megóvnak a természetes eróziótól. A legelőkön nem használnak rovarirtó szereket és a tenyésztők gyógyszerek helyett gyógynövénykeverékekkel kezelik állataikat. Különböző forgalmazási csatornákat használnak, és termékeiket mintegy 30 üzleti partner részére értékesítik. A tulajdonosok a turisták érdeklődésére számítást tartó sajtóstolókat is szerveznek gazdaságukban.

hegyvidékisajt@gmail.com

<http://bukkisajt.hu/kapcsolat>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjen együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet	x		x	x		16
Legelőgazdálkodás		x				32
Étterem/kávézó			x			40
Szállás			x			42
Falusi turizmus			x		x	46
Speciális tanfolyamok	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő			x			53
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x			54

3.2.6 RÉTGAZDÁLKODÁS

A kaszálók, rétek számos faj számára biztosítanak élőhelyet, ezért védelmük kiemelt fontosságú. A rétek fenntartása és a természetes erózió megállítása valójában üzleti lehetőséget is rejt magában. A szénát például el lehet adni a helyi állattenyésztőknek vagy a turisták részére lehet hagyományos kaszálási technikával kapcsolatos tanfolyamokat, képzéseket tartani.

Hogyan lehet az Ön cége is biodiverzitás-barát?

- Igazítsa a kaszálás idejét a növény- és állatvilág igényeihez. Például a késői kaszálás lehetővé teszi a növényfajok magszórását vagy támogatja a talajon fészkelő madárfajok sikeres költését.
- Kerülje a rovarirtók és műtrágyák használatát.
- Lépjen fel az inváziós idegen fajok ellen.
- Kerülje a nehéz gépek használatát.
- Figyeljen oda a legelőn élő ritka és veszélyeztetett fajokra.

Hogyan lehet Ön is sikeres legelőgazdálkodó?

- Készítsen különféle termékeket, például szénátöltetű párnákat vagy réti virágokból mézet és kapcsolja össze termékeit a kulturális örökséggel, helyi hagyományokkal.
- Szénából készült termékeit értékesítse különböző csatornákon keresztül, például gazdaboltokban, piacokon stb.
- Működjön együtt más termelőkkel, például gazdálkodókkal (akiknek eladhatja a szénát), méhészekkel vagy oktatókkal, környezeti nevelőkkel.
- Működjön együtt iskolákkal és idegenforgalmi ügynökségekkel, és kínáljon számukra környezetvédelmi tanfolyamokat.
- Emelje ki reklámjaiban a biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait. Például cég logójában vagy hirdetéseiben megjeleníthet egy különleges helyi növény- vagy állatfajt.

© Jim Bradley, Pixabay

© Pretty Hotels

Hay Hotel Schleifmühle, Unterammergau, Németország

A Schleifmühle egy olyan vendégház, ahol a vendégek éjszaka szénaágyakban alhatnak. A természetes szénát különféle gyógynövényekkel keverik. A vendégek árnikás, kamillás, levendulás, mályvás, körömvirágos, komlós, rózsavirágos és a búzavirágos szénaágyak közül választhatnak. A szénaágyas szobák mellett a Schleifmühle étterme helyi ételkülönlegességekkel, 300 éves vízimalommal és múzeummal várja vendégeit.

info@schleifmuehle.net

<http://www.schleifmuehle.net/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet	x		x	x		16
Állattenyésztés	x		x			30
Méhészet	x				x	38
Falusi turizmus			x			46
Speciális tanfolyamok	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő			x			53

3.2.7 GYÜMÖLCSTERMESZTÉS ÉS -FELDOLGOZÁS

A gyümölcsösök számtalan élő szervezet számára biztosítanak különleges élőhelyet változatos szintezettségüknek (talaj, aljnövényzet, moha, ágak és gallyak, jelenlévő holtfa vagy faüregek, nektártermelő virágok, lédús termések) köszönhetően. A gyümölcs értékesíthető vagy feldolgozható. Készülhet belőle például gyümölcslé, bor vagy likőr.

Hogyan lehet az Ön cége is biodiverzitás-barát?

- A régi gyümölcsfajták megőrzése érdekében óvja gyümölcsösét.
- Ne használjon rovarirtó szert és műtrágyát a gyümölcsösben.
- Mesélje el ügyfeleinek, az iskolás gyerekeknek és turistáknak, mekkora értéket jelent egy hagyományos gyümölcsös fenntartása.
- Csomagolja termékeit újrahasznosított vagy újrahasznosítható anyagokba.
- A feldolgozás során csökkentse az energia- és erőforrás-felhasználást és a hulladék-termelést.

Hogyan lehet Ön is sikeres gyümöcstermesztő?

- Készítsen különleges termékeket, használjon régi, hagyományos fajtákat.
- Gyártson minőségi termékeket magasabb áron.
- Vásároljon gyümölcsöket más gazdától, így növelheti a gyártási mennyiséget (pl. gyümölcscentrifuga használatával stb.)
- Marketing tevékenységei során aknázza ki a helyi erőforrásokat, támogassa a kulturális örökség megőrzését és emelje ki a biológiai sokféleségre gyakorolt pozitív hatást.
- Értékesítse termékeit különböző csatornákon keresztül, például gazda- és termékboltokban, helyi piacokon, internetes áruházakban stb.
- Működjön együtt a helyi éttermekkel, üzletekkel vagy méhészekkel a beporzás elősegítése érdekében.
- Szerezzen bio minősítést, és váljon egy regionális védjegy részévé az ügyfelek bizalmának növelése érdekében.

© CENERZI

© Global Nature Fund

Höllhuber Mostkellerei, Steinbach an der Steyr, Ausztria

Ez a negyedik generációs családi vállalkozás almabort, gyümölcsleveket, és egyéb termékeket állít elő Ausztria Kalkalpen régiójában a hagyományos és modern technikák kombinációjának használatával. Különböző gyümölcsöket, például körtét és almát dolgoznak fel. A cég a helyi gazdáktól felvásárolt gyümölcsöt a saját gyümölcsösében megtermelt gyümölcsökkel együtt dolgozza fel. Termékeit főként helyben értékesíti.

most@hoellhubers.at

<http://www.hoellhubers.at/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk található az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet	x		x	x		16
Méhészet	x				x	38
Étterem/kávézó			x			40
Szállás			x			42
Falusi turizmus			x			46
Speciális tanfolyamok	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő			x			53
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x			54

3.2.8 SZŐLŐTERMESZTÉS

A bor és a szőlő termesztése természetes módon növelheti a szőlőültetvények biológiai sokféleségét és vonzza a környezetvédelmet támogató ügyfélcsoportokat. Emellett a biológiai sokféleséggel kapcsolatos intézkedések pozitív hatással vannak a természeti értékekre és reklámcélokra is kiválóan felhasználhatók.

Hogyan lehet Ön is biodiverzitás-barát szőlészetében?

- Ne használjon rovarirtót, gyomirtó szert és műtrágyát.
- Hagyja a lemetszett ágakat és leveleket a szőlőbirtokon.
- Ültessen hagyományos tájra jellemző fajtákat.
- Öntözzön esővízzel.
- Alkalmazzon gyesített sorközművelést.
- Számtalan hasznos állatnak biztosíthat élőhelyet a szőlészetben száraz kőfalak, sövények és fák telepítésével.
- Mesélje el ügyfeleinek, az iskolás gyerekeknek és a turistáknak, mekkora értéket jelent egy bioszőlészet fenntartása.
- Csomagolja termékeit újrahasznosított vagy újrahasznosítható anyagokba.
- A feldolgozás során csökkentse az energia- és erőforrás-felhasználást és a hulladéktermelést.

Hogyan lehet a borászat sikeres?

- Készítsen különleges termékeket, használjon régi tájfajtákat.
- Gyártson minőségi termékeket magasabb áron.
- Rendezzen borkóstolókat, ami idecsalogatja a látogatókat.
- Termékeit értékesítse változatos elosztási láncon keresztül.
- A helyi éttermekkel és szálláshelyekkel együttműködve népszerűsítheti és értékesítheti termékeit.
- Emelje ki reklámjaiban a biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait.
- Szerezzen bio minősítést és váljon egy regionális védjegy részévé az ügyfelek bizalmának növelése érdekében.

Frešer, Slovenska Bistrica, Szlovénia

Matjaž Frešer követte a családi borászati vállalkozás hagyományait, majd 2011-ben biobor-termelésre állt át. Frešer szőlészete 400 méter tengerszint feletti magasságon fekvő 12 hektáros birtokán terül el. A bor 60%-át helyi éttermek, cégek és végfelhasználók részére értékesítik. A maradék 40%-ot Ausztriába, a Cseh Köztársaságba és Szlovákiába exportálják. A biológiai sokféleség megőrzése érdekében a természetben is megtalálható anyagokkal biztosítják a bor védelmét (réz, kén és zsurló kivonat). Emellett odafigyelnek az vízbázisok védelmére is.

A szőlőtermesztésben alkalmazható biológiai sokféleséget támogató intézkedések katalógusa itt található: <https://www.business-biodiversity.eu/en/biodiversity-in-viticulture>

vino@freser.si

<https://vino.co/freser>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet	x		x	x		16
Étterem/kávézó			x			40
Szállás			x			42
Falusi turizmus			x			46
Speciális tanfolyamok	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő			x			53
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x			54

3.2.9 MÉHÉSZET

A méhészet a biológiai sokféleség megőrzésének fontos tevékenysége, mivel a mézelő méhek a legfontosabb beporzó rovarok közé tartoznak. Különösen ajánlott a bioméhészet fenntartása szintetikus és orvosi kezelések igénybevétele nélkül.

Hogyan lehet Ön is biodiverzitás-barát méhész?

- ☑ A kaptárokat biogazdaságokban, rétek vagy erdők közelében helyezze el.
- ☑ A kaptárokat intenzíven vegyszerezett hagyományos mezőgazdasági területektől távol helyezze el.
- ☑ Lehetőleg ne használjon vegyszereket.
- ☑ Csomagolja termékeit újrahasznosított vagy újrahasznosítható anyagokba.
- ☑ Mesélje el ügyfeleinek, az iskolás gyerekeknek és a turistáknak, mekkora értéket jelent egy bioméhészet fenntartása, és mutassa meg nekik a kaptárokat és méztermelés folyamatát.

Hogyan lehet Ön is sikeres méhész?

- ☑ Működjön együtt a helyi biogazdaságokkal, erdészekkel stb.
- ☑ Készítsen különböző ízű és típusú mézeket, például virágmézet, erdei mézet stb.
- ☑ Reklámjaiban tüntesse fel a méz eredetét és a beporzáson keresztül a biológiai sokféleségét vagy a különböző méztípusokat.
- ☑ Értékesítse termékeit változatos elosztási láncon keresztül, pl. gazdaboltokban, piacokon más termelőkkel összefogva, heti ételkosárban, nagykereskedőknek stb.
- ☑ Szerezzen bio minősítést, és váljon egy regionális védjegy részévé az ügyfelek bizalmának növelése érdekében.

© Global Nature Fund

Pixabay

Apiturizem, Lukovica, Szlovénia

Különleges mézből készült termékek turizmussal és méztermeléssel kombinálva Szlovénia-szerte. A szlovén méhészek szövetsége 207 méhészeti társaságot és 14 regionális méhészeti szövetséget tömörít, mintegy 7500 méhész tagja van. Fő feladatai közé tartozik a méhészek oktatása és képzése az egész életen át tartó tanulás keretében; a szlovén méhészek havi magazinjának és különféle szakmai könyvek terjesztése; kiállítások, vitanapok és szimpóziumok szervezése; iskolai klubok, méhészeti táborok és műhelyek szervezése; a méhészeti termékek árnyának növelése az egészséges táplálkozásban és még sok egyéb.

info@apiroutes.com

<http://www.apiturizem.si/en/ponudniki/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet	x		x	x		16
Erdőtulajdonos termelői szövetkezet	x					22
Mezőgazdasági termelő	x					26
Étterem/kávézó			x			40
Szállás			x			42
Falusi turizmus			x			46
Speciális tanfolyamok	x					50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő			x			53
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x			54

Pixabay

3.2.10 ÉTTERMEK ÉS KÁVÉZÓK

A biológiai sokféleséget biztosító éttermek és kávézók jelentős hatással lehetnek a környezetvédelemre a fenntarthatóan előállított termékek felhasználásával és a környezeti lábnyomuk csökkentésével. Különleges ételeket (pl. hagyományos konyhát) vagy szolgáltatásokat, például főzőtanfolyamokat kínálnak.

Hogyan lehet egy étterem/kávézó biodiverzitás-barát?

- ☑ Elsősorban helyben előállított és biotermékeket vagy fenntarthatósági címkével (GEPA, Fairtrade, Rainforest Alliance, UTZ stb.) ellátott termékeket vásároljon.
- ☑ Ne vásároljon génmanipulált termékeket (GMO).
- ☑ Szezonális és hagyományos ételeket főzzön és szolgáljon fel.
- ☑ Tájékoztassa az ügyfeleket a környezetbarát vállalkozások értékéről.
- ☑ Támogassa a tömegközlekedési eszközök használatát hirdetéseiiben is.
- ☑ Csökkentse energia- és vízfogyasztását.
- ☑ Hasznosítson újra és komposztáljon mindent, amit csak lehetséges.
- ☑ Használjon környezetbarát tisztítószereket.
- ☑ Az étterem vagy kávézó körül hozzon létre biológiai sokféleséget támogató „menedékhelyeket”, például virágágyat, sövényt vagy rovarszállást.
- ☑ Adományozzon bizonyos összeget egy tetszőlegesen kiválasztott természetvédelmi szervezetnek, vagy fektesse azt be helyi környezetvédelmi projektekbe.

Hogyan lehet egy étterem/kávézó sikeres?

- ☑ Kínáljon minőségi ételeket/italokat magasabb áron.
- ☑ Legyen más, mint a többi étterem. Főzzön hagyományos receptek alapján, különleges regionális hozzávalókból.
- ☑ Tartson főzőtanfolyamot a hagyományos konyha ételeit kínáló menüsorral.
- ☑ Működjön együtt a helyi idegenvezetőkkel. Biztosítson lehetőséget a turisztikai ajánlatok számára.
- ☑ Adjon lehetőséget a helyi művészeknek, hogy az ön helyiségeiben mutathassák be és értékesítsék kézműves termékeiket vagy művészeti alkotásaikat.
- ☑ Emelje ki reklámjaiban a biológiai sokféleség előnyeit. Például megmutathatja a vállalkozásában használt helyi és a bioélelmiszerek százalékos arányát.
- ☑ Regionális védjegy vagy szabvány (pl. FairWild) használata a vevő bizalmának megszerzése céljából.

La Guinguette, L'Isle-sur-la-Sorgue, Franciaország

A La Guinguette egy friss, helyi és gyakran biotermékeket használó étterem. A tulajdonosok a régió gazdálkodóival és termelőivel dolgoznak együtt. 2011 óta az általuk vásárolt élelmiszer értékét tekintve több mint 70%-ot közvetlenül ezektől a beszállítóktól szereztek be: gazdálkodók, állattenyésztők, borászok, haltenyésztők stb. Emellett kiemelten figyelnek a környezetbarát működésre: világításuk több, mint 80%-át energiatakarékos izzók biztosítják. Kizárólag biológiailag lebomló tisztítószeret használnak. A keletkezett hulladék mennyiségét csökkentik és újrafelhasználják az erőforrásokat (például a használt sütőolajat egy vállalat elszállítja). Továbbá van egy kis kertjük, ahol nem használnak rovarirtó szereket, és kizárólag biovetőmagokat ültetnek. Emellett megpróbálják növelni a személyzet környezetvédelmi tudatosságát.

<https://www.la-guinguette.com/contact/>

<https://www.la-guinguette.com/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezetek	x	x				16
Nem faalapú erdei termékek		x				26
Mezőgazdaság, állattenyésztés, szőlőtermesztés		x				28, 30, 36
Méhészet		x				38
Szállás				x		42
Kemping				x		44
Falusi turizmus				x		46
Túraszervező				x		48
Speciális tanfolyamok	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő		x				53
Helyi termékeket értékesítő üzlet				x		54

3.2.11 SZÁLLÁS

Egy szálláshely, beleértve a nyaralókat, szállodákat és panziókat egyaránt, egyszerre lehet környezetbarát és sikeres, mivel a vendégek számára bizonyos típusú termékeket kínál (például helyi termékeket és szolgáltatásokat). A biodiverzitás-barát tervezés és az energiatakarékos technikák alkalmazása sikeres vezetői döntésnek bizonyulhat. Emellett egy szállásadó egyidejűleg turisztikai információs központként is üzemelhet.

Hogyan lehet egy szálláshely biodiverzitás-barát?

- Kínáljon szezonális és hagyományos ételeket egyaránt, amiket például régi fajtákból is elkészíthet.
- Vezessen be víz- és energiatakarékos módszereket.
- Használjon megújuló energiát.
- Minimalizálja az élelmiszerhulladékot, hasznosítsa újra és komposztálja.
- Használjon környezetbarát tisztítószerket.
- A szálláshely körül hozzon létre biológiai sokféleséget támogató „menedékhelyeket”, például virágágyat, sövényt vagy rovarszállást.
- Működjön együtt olyan túravezetőkkel, akik környezetvédelmi tanfolyamokat tartanak, melyekhez Ön biztosíthatja a helyszíneket.
- Győződjön meg róla, hogy a belsőépítészethez fenntartható anyagokat használ (pl. FSC minősítéssel rendelkező fabútorokat).
- Tájékoztassa ügyfeleit az energiacsökkentés és az élelmiszerhulladék csökkentésének fontosságáról. Például elmondhatja nekik, milyen intézkedéseket tesz a légkondicionálás, törlőköző- vagy az ágyneműmosás energiafogyasztásának csökkentése érdekében.
- Támogassa a tömegközlekedési eszközök használatát hirdetéseiben is. Adjon kedvezményt a tömegközlekedéssel érkező vendégeknek vagy biztosítson ingyenes transzfert.
- Adományozzon bizonyos összeget (pl. vendégéjszakánként) egy természetvédelmi szervezetnek, és/vagy tájékoztassa vendégeit az általuk támogatható helyi projektekről.

Hogyan lehet egy szálláshely sikeres?

- A szálláshely legyen mindig tiszta és rendezett.
- Kínáljon jó minőségű, elsősorban hagyományos helyi ételeket vendégeinek.
- Nyújtson kiváló szolgáltatást, szervezzen túrákat, csapatépítő tevékenységeket, biztosítson kerékpárkölcsönzési lehetőséget, tanfolyami helyszínt.
- Kössön együttműködési megállapodásokat a helyi vállalkozásokkal: adjon tájékoztatást vendégei részére az aktív kikapcsolódási lehetőségekről, éttermekről, helyi üzletekről, termelőről, és a védett területről.
- Adjon lehetőséget a helyi művészeknek, hogy az Ön helyiségeiben mutathassák be és értékesítsék alkotásaikat az Ön vendégei részére.
- Hirdesse szálláshelyét különböző csatornákon (internet, idegenforgalmi irodákban, nemzeti park igazgatóságnál stb.).
- Emelje ki reklámjaiban a szálláshely biológiai sokféleségének előnyeit vagy különleges tulajdonságait.
- Váljon egy regionális védjegy részévé az ügyfelek bizalmának megszerzése érdekében.

Urnatur, Ödeshög, Svédország

Urnatur egy 50 hektáros, főleg erdős földterületen terül el. Az ökoturisztikai vállalkozást 2007-ben alapították. A magánszemélyek és a konferenciák résztvevői az erdei fából épült gyönyörű kabinokban szállhatnak meg. Az elektromos áram nélküli világ a tanyáktól távoli erdős területen helyezkednek el. A saját konyhakertben megtermelt zöldségeket, saját tenyésztésű juhokból származó húsokat, erdei gombákból és bogycikkból, valamint a tóból származó halakból készült ételeket szolgáltatnak fel. A család termőterületeit hagyományos technikák alkalmazásával művelik. Például késői kaszálást alkalmaznak a veszélyeztetett növényfajok védelme érdekében. A hiteles, természetközeli turizmus növekvő piacából profitálnak.

info@urnatur.se

www.urnatur.se

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezetek		x				16
Nem faalapú erdei termékek		x				26
Mezőgazdaság, állattenyésztés, szőlőtermesztés		x				28, 30, 36
Méhészet		x				38
Étterem/kávézó				x		40
Kemping				x	x	44
Falusi turizmus				x		46
Túraszervező				x	x	48
Speciális tanfolyamok	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő kereskedő		x				53
Helyi termékeket értékesítő üzlet				x		54

© Global Nature Fund

3.2.12 KEMPING LÉTESÍTMÉNYEK

A kempingezés népszerű módja a természetközeli turizmus felfedezésének. Az Ön által kínált kemping jellegétől függően a vendégek lehetnek néhány éjszakát ott töltő turisták, nyugdíjasok vagy kevés pénzből gazdálkodó fiatalok egyaránt. Különleges lehetőség lehet a „Glamping”, amely luxus színvonalú, ugyanakkor természetközeli kempinghelyeket biztosít, ami jelenthet kényelmes és a vendégek számára előkészített sátrakat vagy kis házakat egyaránt. Mivel vendégei valószínűleg a természet közelségére vágyó emberek lesznek, valószínűleg szívesen támogatják a biológiai sokféleséget támogató tevékenységeiket. Kempinget akár egy meglévő gazdaság területén is létesíthet. Ez alacsony infrastrukturális beruházást és további jövedelemforrást jelenthet a gazdálkodó számára.

Hogyan lehet egy kemping biodiverzitás-barát?

- Vezessen be víz- és energiatakarékos módszereket.
- Használjon megújuló energiát.
- Minimalizálja a hulladékot, hasznosítson újra és komposztáljon.
- Használjon környezetbarát tisztítószereket.
- A kemping területén hozzon létre biológiai sokféleséget támogató „menedékhelyeket”, például virágágyat, sövényt vagy rovarszállást.
- Termelje meg saját zöldségeit, gyümölcsét vagy dolgozza fel termékeit.
- Tájékoztassa vendégeit az energiafelhasználás és a keletkezett hulladék csökkentésének fontosságáról. Akár be is vonhatja őket az energia és a víztakarékos projektek megvalósításába.
- Támogassa a tömegközlekedési eszközök használatát hirdetéseiben is.
- Adományozzon bizonyos összeget egy természetvédelmi szervezetnek.

Hogyan lehet egy kemping sikeres?

- A kempingben található létesítmények legyenek mindig tiszták és rendezettek.
- Nyújtson kiváló szolgáltatást a vendégeinek. Szervezzen túrákat a védett területre vagy a környékre, biztosítson kerékpárkölcsönzést, szervezzen csapatépítő tevékenységeket stb.
- Működjön együtt helyi termékeket értékesítő boltokkal.
- Kössön együttműködési megállapodásokat a helyi vállalkozásokkal: adjon tájékoztatást vendégei részére az aktuális programokról, éttermekről és helyi üzletekről, termelőkről, és a védett területről.
- Kínálja különböző szálláshelyek széles választékát: a kemping mellett telepíthet sátrakat, mobilházakat vagy kis nyaralókat is.
- Hirdesse ökokempingjét különböző csatornákon (internet, idegenforgalmi irodák, nemzeti park igazgatóság stb.).
- Emelje ki reklámjaiban a kemping által biztosított biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait.
- Válgjon egy regionális védjegy részévé és szerezzen ökokemping tanúsítványt.

© Hofgut Hopfenburg

© Hofgut Hopfenburg

Hofgut Hopfenburg, Münsingen, Németország

Ezt a régi gazdaságot a történelmi szempontok figyelembevételével állították helyre. Olyan üdülőhelyet hoztak létre belőle, ahol lehet kempingezni, de akár cirkuszi kocsikban, indiánsátrokban vagy jurtákban is meg lehet szállni. A szállás mellett különféle kirándulásokat, műhelybeszélgetéseket, tanfolyamokat és gyermeknap tevékenységeket kínálnak. Ezen kívül a gazdaság három régi fajtának (egy juh, tehén és szamár) is helyet biztosít, melyeket a vendégek meg is nézhetnek. A tízhektáros területen több mint 300 gyümölcsfát ültettek a régi fajtából. A kempingnek saját péksége és mezőgazdasági boltja is van, ahol helyi és biotermékeket értékesítenek. A napi munkát tíz fogyatékkal élő fiatal munkavállaló támogatja a legkülönbözőbb területeken. Emellett számos környezetbarát gyakorlatot valósítanak meg: hatékonyabb kapcsolt energiatermelő egységek használatával a lehető legnagyobb mértékben csökkentik a CO₂-kibocsátást; a forró víz előállításához és az épületek fűtéséhez hulladék hőt használnak; újrahasznosítják az esővizet; csökkentik a papírfelhasználást; elektromos autót használnak a háztartásban; újrahasznosítják hulladékukat; és autós utazás helyett kerékpártúrákat és gyalogtúrákat szerveznek. Emellett a látogatók részére tanfolyamokat és túrákat kínálnak a bioszféra-rezervátumba. EcoCamping tanúsítvánnyal bizonyíthatják és hirdethetik környezetbarát jellegüket.

info@hofgut-hopfenburg.de

<https://www.hofgut-hopfenburg.de>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet		x				16
Mezőgazdasági termelő		x		x		28
Méhészet	x	x				38
Szőlőtermesztés		x				36
Speciális tanfolyamok	x				x	50
Helyi termékeket értékesítő üzlet		x	x		x	54

© Podzumberak, Traditional farming in Žumberak Nature Park

3.2.13 MINTAGAZDASÁG

A mintagazdaság keretén belül a gazdaságok sokat profitálnak az extrabevételt biztosító turizmusból, amit befektethetnek a gazdaság fejlesztésébe. Kínálhat vendégeinek szállást, kempingterületet, továbbá házi készítésű ételeket és bepillantást engednek egy gazdálkodás tevékenységébe. Emellett szervezhet túrákat vagy vadonban töltött hétvégeket egyaránt. Ez az ajánlat különösen érdekes azok számára, akik meg szeretnék ismerni a gazdálkodók hagyományos életmódját.

Hogyan lehet biodiverzitás-barát egy mintagazdaság?

- Ne használjon műtrágyát, növényvédő szert és antibiotikumot a gazdaságban.
- Ne ültessen génmanipulált vagy hibrid növényeket.
- Részesítse előnyben a helyi fajokat vagy régi fajtákat.
- Működjön együtt a méhészekkel.
- Vásároljon helyi termékeket, hogy azokat ajánlhassa vendégeinek.
- Kínáljon vendégeinek hagyományos ételeket szezonális összetevőkkel.
- A gazdaságban hozzon létre biológiai sokféleséget támogató „menedékhelyeket”, például virágágyat, sövényt vagy rovarszállást.
- Hasznosítson újra és komposztáljon.
- Mutassa be a turistáknak a hagyományos gazdálkodási gyakorlatokat és a megvalósított környezetvédelmi módszereket.

Mitől lesz sikeres egy mintagazdaság?

- A hagyományos gazdálkodási gyakorlat vonzza a turistákat.
- Készítsen különleges termékeket, például régi vagy veszélyeztetett fajtából, és magyarázza el a turistáknak, milyen előnyei vannak mindennek.
- Biztosítson különféle szolgáltatásokat (kemping, tanfolyamok, túrák, éttermek).
- Emelje ki reklámjaiban a régió által biztosított biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait.
- Kössön együttműködési megállapodást más helyi vállalkozásokkal: ápoljon jó kapcsolatokat a boltokkal és termelőkkel, hogy a turisták a helyi gazdaságot támogassák.
- Válgjon egy regionális védjegy részévé az ügyfelek bizalmának megszerzése érdekében.
- Regionális védjegy, vagy szabvány (pl. FairWild) használata a vevő bizalmának megszerzése céljából.

B&B Podzumberak, Kostanjevac, Horvátország

A B&B Podzumberak olyan mintagazdasági szálláshely, ahol a növényeket növényvédő szerek használata nélkül termesztik és házi készítésű, hagyományos ételeket szolgálnak fel a szállóvendégek számára. A gazdaságban különféle őshonos fajokat termesztnek. A húst és a tejtermékeket helyi termelőktől vásárolják meg, ami ösztönzi a rétgazdálkodást. A B&B egy természetvédelmi területen található. A vendégek a gazdával együtt végezhetik el a mindennapi feladatokat. Ráadásul a legelőkön és erdőkön keresztül vezető gyalogtúrákat, illetve biciklitúrákat is szerveznek. A tulajdonosok a védett területekről is tájékoztatják látogatóikat.

info@podzumberak.com

<http://www.podzumberak.com/en/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk található az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Termelői szövetkezet	x	x				16
Méhészet	x				x	38
Étterem/kávézó			x	x	x	40
Szállás			x	x	x	42
Kemping			x		x	44
Túraszervező				x		48
Helyi termékeket értékesítő üzlet			x		x	54

3.2.14 SZAKMAI TÚRAVEZETÉS

Helyi túravezetőként lehetősége van arra, hogy tájékoztassa vendégeit az általuk meglátogatott terület természeti és kulturális értékeiről. A kapott ötletek és információk segíthetnek megérteni, hogyan támogathatják látogatásuk során a biológiai sokféleséget. Azáltal, hogy összekapcsolja a szolgáltatást a helyi erősségekkel és jellemzőkkel, megkülönböztetheti ajánlatát másokétól.

Hogyan lehet Ön is biodiverzitás-barát túravezető?

- ✓ Dolgozzon olyan helyi túravezetőkkel, akik jól ismerik a különleges fajokat stb.
- ✓ A biológiai sokféleségre gyakorolt hatás csökkentése érdekében tartsa tiszteletben a védett területekre vonatkozó jogszabályokat (pl. költési időszak).
- ✓ Tanítsa meg vendégeit a biodiverzitás-barát viselkedésformákra: a kijelölt ösvények használatára és a tűzgyújtási tilalom betartására az erdőben.
- ✓ Növelje vendégei környezettudatosságát.
- ✓ Növelje a víztakarékossággal kapcsolatos tudatosságot, tájékoztassa a vendégeket a helyi vízellátási helyzetről.
- ✓ Szervezzon látogatást más helyi környezetbarát vállalkozások telephelyeire is.
- ✓ Túrái alkalmával figyelje meg vendégeivel a tipikus tájat, a helyi flórát és faunát.
- ✓ A szállítás során kerülje a motoros járművek használatát, vagy ellensúlyozza azok károsanyag-kibocsátását.
- ✓ Adományozza árbevétele egy részét egy civil természetvédelmi szervezetnek, vagy tájékoztassa vendégeit az általuk támogatható helyi projektekről.
- ✓ Kövesse a „Ne hagyj nyomot” elvet.

Hogyan lehet Ön is sikeres túravezető?

- ✓ Nyújtson megbízható szolgáltatást ügyfeleinek, legyen rugalmas, elérhető és innovatív.
- ✓ A túrák során meséljen a helyi kultúráról, családi történetekről stb. Ez teszi a túrákat igazán hitelessé.
- ✓ Kínáljon egy témára szakosodott túrákat (vadvilág, lovaglás, fotózás stb.).
- ✓ Kínáljon egy csoportra szakosodott túrákat (iskolás gyerekek, természet szerelmesei, egyedülálló, idősek, fogyatékkal élők stb.).
- ✓ Emelje ki reklámjaiban a túrák által biztosított biológiai sokféleség előnyeit vagy különleges tulajdonságait.
- ✓ Hirdesse szálláshelyét különböző csatornákon.
- ✓ Kössön együttműködési megállapodást más helyi vállalkozásokkal: ápoljon jó kapcsolatokat az éttermekkel, boltokkal és termelőkkel.

© Jost Stergaršek

A Ne hagyj nyomot kezdeményezés hét alapelvet követ, amelyek biztosítják a szabadtéri tevékenységek minimális hatását:

- Tervezze meg előre és készítse elő.
- Túrázzon és táborozzon tartós felületeken.
- A hulladékot megfelelően ártalmatlanítsa.
- Mindent hagyjon ott, ahol találta.
- Minimalizálja a táborníz hatásait.
- Tisztelje a vadvilágot.
- Figyeljen más látogatókra.

Online tanfolyam és további információk:
<https://lnt.org/learn/online-awareness-course>

© Wilderness Scotland

Wilderness Scotland, Aviemore, Skócia

Ez a túrákat szervező vállalkozás számtalan kaland- és vadontúrát kínál. Célja, hogy az emberek eggyé váljanak a természettel, és közben óvják is azt. A Wilderness Scotland számára kiemelt fontosságú a helyi gazdaság támogatása a családi tulajdonú szállodákon és éttermeken keresztül. Jól képzett túravezetőik a „Ne hagyj nyomot” szabályt követik. Ezért a túráknak fontos jellemzője a környezet-tudatosság növelése. Emellett a vállalat együttműködik a helyi nemzeti parkkal és a vendégek által az utazási költségen felül kifizetett 10 fontot különböző természetvédelmi szervezeteknek adományozza Skóciában. Céljuk, hogy jó ügyfélszolgálatot és „ötcsillagos élményt” nyújtsanak. Az árbevétel nagy részét marketingre költik.

info@wildernessscotland.com

<https://www.wildernessscotland.com/>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgáltatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Étterem/kávézó				x		40
Szállás				x		42
Kemping				x		44
Falusi turizmus				x		46
Speciális tanfolyamok					x	50
Helyi termékeket értékesítő üzlet				x		54

3.2.15 SPECIÁLIS TANFOLYAMOK, KÉPZÉSEK

Nemcsak a turistákat, a helyieket is érdeklik a különböző témákra szakosodott tanfolyamok és képzések, mint például a főzés, a fényképezés, a hagyományos kézművesség vagy a környezeti nevelés, oktatás. Helyi vállalkozóként a napi munkája mellett kínálhat ilyen tanfolyamokat, annak érdekében, hogy konkrét ismereteit átadhassa ügyfeleinek és ezáltal további bevételre tehesen szert. Túravezetőként különböző tanfolyamokra is specializálódhat, és különböző ügyfeleket célozhat meg.

Hogyan lehet egy tanfolyam biodiverzitás-barát?

- ☑ A tanfolyam során használjon helyiek által termelt erőforrásokat. Például vásároljon élelmiszert a helyi gazdálkodóktól vagy más termelőktől.
- ☑ Tanítsa meg a résztvevőket a felhasznált termékek eredetére és általában is mutassa meg nekik, mit jelent a környezettudatos viselkedés.
- ☑ A fotózási tanfolyamokat a kiemelten érzékeny időszakok (pl. fészkelési periódusok) figyelembevételével szervezze, és járuljon hozzá a ritka vagy veszélyeztetett fajok megfigyeléséhez, kutatásához.

Mi teszi tanfolyamait sikeressé?

- ☑ Használja ki sajátos személyes ismereteit egy adott témában (pl. hagyományos receptek).
- ☑ Szervezen egyedi, különleges érdeklődésre számot tartó tanfolyamokat meghatározott ügyfélcsoportok részére. Ez magában foglalhatja például az iskolás gyerekek környezeti nevelését, az idősek, egyedülállók részére szóló tanfolyamokat egyaránt.
- ☑ Biztosítson különleges szolgáltatásokat, például transzfert a szállodából.
- ☑ Működjön együtt a helyi termelőkkel és a védett területek hatóságai, valamint éttermekkel, kávézókkal vagy túravezetőkkel.

© Global Nature Fund

© Archeopark

Archeopark, Szilvásvárad, Magyarország

Regős József számos gyalogtúrát kínál iskoláknak, családoknak vagy más csoportoknak a Bükk Nemzeti Parkban, ilyenek például a barlangtúrák. Az Archeoparkban a fiatalabb látogatók megismerhetik a Bükk régió történetét és belekóstolhatnak az ősemberek életébe, például őskori eszközöket készíthetnek. A gyermekek megismerik a biológiai sokféleség fontosságát és az éghajlatváltozás hatását a nemzeti parkra. A látogatók széles látókörű betekintést kapnak a tájba, a régészet-től a biológiai sokféleségig. Évente mintegy 5000 látogató érkezik az Archeoparkba, többnyire szervezett csoportok, például iskolai osztályok formájában.

regosj@freemail.hu

<http://www.archeopark.hu/elerhetosegek.html>

i Ha más helyi vállalkozással való együttműködés iránt érdeklődik, további ötletek és információk találhatóak az alábbi táblázatban:

Működjön együtt másokkal, és...	... ossza meg erőforrásait	... vásároljon tőlük erőforrásokat	... adja el nekik termékeit	... hirdessenek együtt	... vezessen be új szolgál-tatást	További információ: (oldalszám)
Regionális címke				x		11
Étterem/kávézó			x	x		40
Szállás			x	x		42
Falusi turizmus			x	x		46
Helyi termékeket értékesítő üzlet				x		54

3.2.16 TANÁCSADÓ CÉG

A tanácsadó cég számos szolgáltatást tud nyújtani a helyi vállalkozásoknak és az önkormányzatnak vagy a kormányzati szervezeteknek. Ez magában foglalja a vállalkozások jogi nyilvántartására vonatkozó tanácsokat, az olyan tanúsítási rendszereket, mint a bio-minősítés, a regionális címkék, valamint a jó biogazdálkodási gyakorlatokat, a hatásvizsgálattal kapcsolatos tevékenységeket vagy a biológiai sokféleség figyelemmel kísérését.

Hogyan lehet egy tanácsadó cég biodiverzitás-barát?

- ☑ Ossza meg a biológiai sokféleséggel kapcsolatos tudását.
- ☑ Fókuszáljon olyan vállalkozásokra, amelyek biodiverzitás-barát vállalkozássá akarnak válni.
- ☑ Tanítsa meg ügyfeleit a biogazdálkodás előnyeire a hagyományos gazdálkodással szemben.
- ☑ Tájékoztassa ügyfeleit a tanúsítási rendszerekről.
- ☑ Csökkentse energiafelhasználását, hulladéktermelését, és a CO₂-kibocsátást minden napi irodai munkája során is.
- ☑ Az irodaépülete mellett – ha mód van rá – hozzon létre biológiai sokféleséget támogató „menedékhelyeket”, például virágágyat, sövényt vagy rovarszállást.

Mitől lehet az ön cége sikeres tanácsadó cég?

- ☑ A szolgáltatást a helyi vállalatok igényeihez kell igazítani. Ez lehet például a vállalkozások nyilvántartásba vételével kapcsolatos tanácsadás azokban a régiókban, ahol a feketegazdaság virágzása komoly problémát jelent.
- ☑ Mivel sok vidéki térség hasonló problémákkal küszködik, szolgáltatásait más régiókban is jó eséllyel értékesítheti.
- ☑ Ismerje a piaci helyzetet és azonosítsa a hiányosságokat. Mely ágazatokban van lehetőség további üzleti fejlődésre?
- ☑ A jövőbeni vállalkozók számára kínáljon kedvezményes tanfolyamokat, ők az Ön potenciális új ügyfelei.

Tanácsadás és támogatás az ECO KARST projekt keretein belül

Az ECO KARST projekt keretében a hét védett terület vállalkozói saját igényeikhez igazított képzéseken vehettek részt.

A képzések olyan témákat érintettek, mint a nemzeti szintű vállalatfinanszírozási lehetőségek, valamint a kis- és középvállalkozások finanszírozási mechanizmusai az EU-ban. További témák voltak az ökoturisztikai vállalkozások fejlesztése, valamint a marketing és a termék márkáépítés, amely összeköti a védett területek egyedi adottságait az üzleti ötletekkel.

A tanfolyamokat nemzeti és nemzetközi szakértők tartották. A szakértők regionális fejlesztési ügynökségek, civil szervezetek, tanácsadó cégek és egyetemek munkatársai voltak.

3.2.17 HELYI TERMÉKEKKEL VALÓ KERESKEDÉS

Olyan cég, amely összegyűjti és forgalmazza a távoli gazdaságok és vállalkozók által gyártott helyi termékeket. A vállalat a piacon vagy egy nagyobb városban értékesíti a termékeket. Emellett a cég internetes áruházat is üzemeltethet, hogy lehetővé tegye a kis gyártók piacra jutását. Ez különösen hasznos lehet a nem megfelelő infrastruktúrával rendelkező régiókban. Lehetőség van arra is, hogy termékeket szállítson éttermekbe, szállodákba stb.

Hogyan lehet Ön is biodiverzitás-barát gyűjtőszolgáltató?

- Csak a helyi vállalkozásoktól származó termékeket vásároljon és értékesítsen.
- Csak bio-minősítésű termékeket vásároljon és értékesítsen.
- Tájékoztassa ügyfeleit a termékek eredetéről és környezetbarát tulajdonságairól.
- Csökkentse az energiafelhasználást, hulladéktermelést és a CO₂-kibocsátást például elektromos vagy gázüzemű járművek használatával.

Hogyan lehet Ön is sikeres gyűjtőszolgáltató?

- Reklámjaiban emelje ki a biológiai sokféleséget és az értékesített termékek eredetét.
- Forgalmazzon különleges, például kevésbé ismert alapanyagokból készített termékeket.
- Termékeit értékesítse regionális címkével és bio minősítéssel az ügyfelek bizalmának elnyerése érdekében.
- Optimalizálja a járműhasználatot azáltal, hogy megtervezi és összekapcsolja a termékek átvételét a különböző régiókban.

A helyi termékeket forgalmazó kereskedő potenciálisan bármilyen biodiverzitás-barát vállalkozással együttműködhet. Kiemelt hangsúlyt kell fektetni a termékbegyűjtés észszerű útvonaltervezésére. A másik fontos szempont a hatékony értékesítési csatornák kiválasztása.

3.2.18 HELYI TERMÉKEKET ÉRTÉKESÍTŐ ÜZLET

A helyi üzlet közös platformként szolgálhat a termelők számára, hogy termékeiket a turistáknak és a helyieknek értékesíthessék. A különböző helyi termékeket kínáló üzlet különösen vonzó az olyan látogatók számára, akik ajándéktárgyat vagy kisebb ajándékokat keresnek, illetve támogatni szeretnék a helyi gazdaságot.

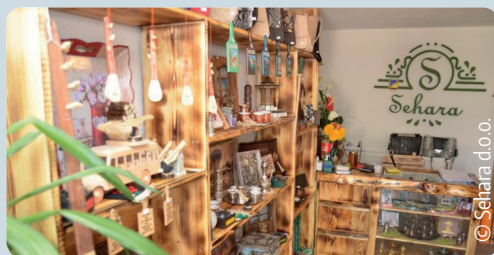
Hogyan lehet Ön is biodiverzitás-barát kereskedő?

- Csak a helyi vállalkozásokról származó termékeket vásároljon és értékesítsen.
- Csak bio-minősítésű termékeket vásároljon és értékesítsen.
- Tájékoztassa ügyfeleit a termékek eredetéről és környezetbarát tulajdonságairól.
- Csökkentse energiafelhasználását és hulladéktermelését, kerülje például a műanyag táskák használatát.
- Ehelyett csomagolja termékeit újrahasznosított vagy újrahasznosítható anyagokba.
- Az üzlet környezetében hozzon létre biológiai sokféleséget támogató „menedékhelyeket”, például virágágyást, sövényt vagy rovarszállást.

Hogyan lehet Ön is sikeres kereskedő?

- A bizonyos ügyfélcsoportok bevonása érdekében értékesítsen különleges, például kevésbé ismert alapanyagokból készült termékeket.
- Termékeit értékesítse regionális címkével és bio-minősítéssel az ügyfelek bizalmának elnyerése érdekében.
- Biztosítson különleges szolgáltatásokat, például heti kosarakat vagy házhozszállítást.
- Reklámjaiban emelje ki a biológiai sokféleséget és az értékesített termékek helyi eredetét.
- Működjön együtt a helyi túravezetőkkel, a védett területeket kezelő szervezetekkel, a környezetbarát szálláshelyekkel és hirdessék egymást kölcsönösen.

A helyi termékeket forgalmazó kereskedő potenciálisan bármilyen biodiverzitás-barát vállalkozással együttműködhet. Fontos hangsúlyt fektetni a termékek ésszerű kiválasztására, hogy azok a régióból származzanak. A kommunikáció is kulcsfontosságú szempont, ez biztosítja a versenyelőnyt más üzletekkel szemben. Az ügyfeleknek könnyen meg kell találniuk a termékek eredetét és gyártási folyamatait.

Sehara d.o.o., Ilijaš, Bosznia-Hercegovina

A Sehara d.o.o. egy olyan bolt, amely a helyi közösség termékeit, valamint saját, fából, rézből készített, illetve hazai gyümölcslevek, dzsemek, méz és teák szarmazó termékeket kínál. A boltnak különleges jelentősége van a térség számára. Egyrészt modellként szolgálhat mások számára a kisvállalkozások elindításához, másrészt támogatja a helyi termelőket.

<https://www.facebook.com/ilvana.sehara>

© Tara National Park, Reka Aszalós

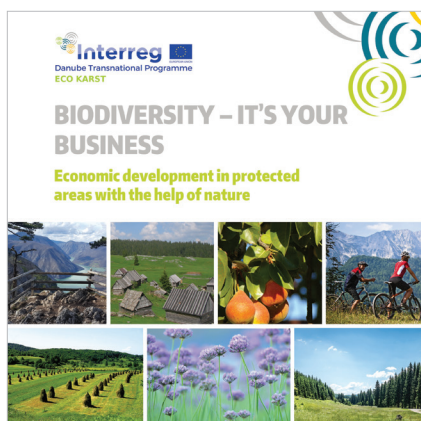
4 A TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK IGAZGATÓSÁGÁNAK SZEREPE A BIODIVERZITÁS-BARÁT VÁLLALKOZÁSOK FEJLESZTÉSÉBEN

Az ECO KARST projekt résztvevői megismerték, hogy a természetvédelmi területek szervezetei kitüntetett szerepet játszhatnak a helyi vállalkozások biológiai sokféleséget figyelembe vevő tevékenységeinek támogatásában. A biológiai sokféleséget nemcsak a védett területeken nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások használatának szabályozásával lehet védeni, hanem a park igazgatósága is tájékoztatást adhat a potenciális vállalkozások számára. Olyan platformot kínálhat, amely lehetővé teszi a helyi vállalkozások közötti kapcsolatok létrehozását, vagy a regionális címke fejlesztésében való részvételt. Az alábbi lista ötleteket ad arra vonatkozóan, hogy a védett területek hogyan támogathatják a zöldvállalkozások fejlesztését.

- ✔ Biztosítson olyan helyet, ahol a helyi lakosok értékesíthetik termékeiket, például rendszeres piacot vagy egy látogatóközpontoz csatolt üzletet.
- ✔ Készítsen egy listát a régió fontos kapcsolattartóiról (felelős kereskedelmi kamara, tanácsadó cégek stb.), és ossza ezt meg az érdekelt felekkel.
- ✔ A helyi együttműködés elősegítése érdekében készítsen naprakész listát a biológiai sokféleséget támogató helyi vállalkozásokról.
- ✔ Szervezzon kapcsolatépítési rendezvényt a helyi vállalkozók számára.
- ✔ Vegyen részt egy olyan regionális címke kidolgozásában, amely összekapcsolja a környezetbarát vállalkozásokat és a természetvédelmi területet. Gondoskodjon a címke megfelelő használatáról, vonja be üzleti kapcsolatait, biztosítson értékes információt a régió ökoszisztéma-szolgáltatásairól.
- ✔ Támogassa az etikus/környezetbarát közbeszerzést, előnyben részesítve azokat a beszállítókat vagy termékeket, amelyek olyan szigorúbb kritériumoknak vagy szabványoknak felelnek meg, úgymint a méltányos kereskedelem, bio-minősítés és a helyi termelés.
- ✔ Biztosítson információt a finanszírozási lehetőségekről (EU által támogatott és nemzeti források).
- ✔ Dolgozzon ki egy akciótervet a zöldvállalkozások fejlesztéséhez a természetvédelmi területen.

Kiadványok

További ECO KARST projektkiadványok:

Gattenlöhner U., Peiffer A., Volles R., 2018: **Biodiverzitás – A Te vállalkozásod: Védett területek gazdasági fejlesztése a természet segítségével.** Interreg Danube Transnational Programme, ECO KARST project.

Arany I., Aszalós R., Kuslits B., Tanács E., 2018: **Ökoszisztéma-szolgáltatások védett karszterületeken.** Interreg Danube Transnational Programme, ECO KARST project.

A kiadványok elérhetőek a projekt hivatalos honlapján:

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/eco-karst> (a „Library” menü pont alatt)

Kiadványunk bemutatja, hogyan kapcsolja össze a biodiverzitás-barát vállalkozás a természetvédelmet a helyi gazdaságfejlesztési szükségletekkel. Ezért a biológiai sokféleséget támogató vállalkozás olyan vállalkozás, amely pénzügyi bevételt generál, ugyanakkor pozitív hozzájárulást biztosít a biológiai sokféleség megőrzéséhez, fejlesztéséhez. Ez a társadalom számára is rendkívül fontos, mivel egyének, közösségek és vállalkozások élvezhetik a természetes erőforrások és ökoszisztéma-szolgáltatások előnyeit. Ezért ez az útmutató áttekintést nyújt a vállalkozásfejlesztési folyamat legfontosabb lépéseiről, és számos olyan vállalkozást mutat be, amely hatékonyan egyesíti a biológiai sokféleség megőrzését és a pénzügyi sikerességet.

